

MALĀLŪSYO NA MĀMŪLO

BAHIBURI KIYABO I

 Ngimba umwene abagile ukubomba bulebule icyene kisita Kyala? Ikyo kikuyaga kyabwanaloli kila, bule icyene? Kikābagile ukubombigwa kisita Ntwa.

Une ndikubukaga ukulumbilila ukufuma ku fyosa fila. Loli une ninogonaga ukuti une mbagile ukuumilisa ku kindukimo mu luko lumo ulwa kisito, umwe mumenye, popāpo une kinunupo nitēdekesye. Lōli, o, icyēne kyāli nalōli, nalōli kipepukano. Popāpo lumo gakayapo amalālūsyo mīngi fiyo pakati pa bāndu polelo, icyēne kyo itolo malālūsyo amapēpe kangi mapepukano. Ena, une nhobwike ukugela ukwāmūla agēne mbununu ubukīnde ubu une mbagile, ukwisila nu butuli bwa Ntwa.

² Kangi linga Kalumbu Arganbright ali nkati ikilo iki... Kalumbu Ruth. Ngimba ugwe guli apa, Kalumbu Ruth? Ukukilania apa. Une ndinayo i... O, ena, une ndinayo adiresi apa, kangi... Umma, une ngānayo. Ena, une mbagile ukuyāgaga iyēne itolo panja apa. Une nāli nayo iyēne mwa buku gwa munyāmbi gwāngu, kangi une nālilekile ibūku lya munyāmbi lyāngu ku kāya. Lilino, linga aba polisi bikungola une ngubūka ku kāya, Nkundwe Fleeman, ugwe ubagile ukwīsa kubupokigwe bwāngu. Mbula Billy une ne... nālilekile i buku lya munyāmbi lyāngu ku kāya, une ngwēndesy'iligali kisita laisensi ikilo iki. Kangi une ndinkwinogona une nali nayo iyene mu nyambi yangu; une nāndwile itolo imyenda. Une nābopile nkati, pamusi ugu, nātumulāga ilīsi limo itolo nu bwēngo kangi nafimbilisigwāga ukuleka kangi bopela nu kwīsa nkati, ukwāndula imyēnda nukubōpa ukusuluka kuno. Kangi une— une ndwēle i lekisikoni, lōli umwe mubagile ukuyēga iyēne itolo ukufuma pāpo panja pa pala.

³ Komma ukwipilika bubibi isya kalata *yula*. Linga une nāyīlēmo siku nayumoywēne mbibipo ukukindapo uyo, uyo āngali ikuya kalata nnunu. Kila kyāli kinunu. Kila kyāli fiyo, kinunu fiyo. Une nābābūlīle umwe une ngābagile ukubala icyene, lōli une ndinkuselemuka lōsa pa kyēne, umwe mumenye, kangi itolo ndinkutoligwa ukukikola icyene kangi pabutali mma. Une itolo ndinkuswiga iki ugwe gwāyobile. Kangi icyēne kyāli fiyo, fiyo kinunu, āsīmBILE ngati mmanyisi gwa sukulu gwanalōli abagile ukusimba. Ikyo kyāli kinunu, kangi une ngupalisa icyene. Kangi icyene—icyene kikukupa ugwe... .

⁴ Umwe muketile, une mbaganile abakalata ba mundu yumo

uyu isa—isa kukĩndàna panini na ugwe. Muketile, linga ugwe kwitikisania kōsa akabalilo, nayumo ikukĩndana na ugwe, ugwe kusasa. Ugwe kufikapo kukukĩndàna panini ukuti ugwe ubagile ukupilikisya nukukũmba pāsi. Kangi—kangi ugwe itolo kwisa ukuya mu kayilo kamo linga ugwe utikukētésya; polelo ugwe—polelo ugwe kufika mu lutamio akabalilo kāko ugwe kubomba ikyo. Ugwe kufĩmbilisigwa itolo mu luko lwa kũmilisya ukwēnda nkyēni kangi ega umũndu yumo ukukanikana na ugwe kangi nukufulugania amayoya gāko kamokene nkabalilo.

⁵ Ukukilania mu Africa une nāsýāgile ingalamu innāndi ibili, kangi utwēne twāli twīnitu utunini utunāndi, kifuki naga *ulo*. Twamabangamabanga, tunini, tunāndi utungalamu; akangalamu akanini akanyāmbala, akangalamu kakikũlu akanini. Kangi lilino, utwēne twābonekàga ngati twabapusi, utwēne twāli fiyo ngati lūla, utunini. . . utumogi ukukĩndafyosa utũndu utunini, utwēne tulunkusāla itolo. Kangi nayaga pakututwāla utwēne ngugomokela ku America, une nāli nato utwēne mu kasasa ka njuni. Une nayaga pakututwāla utwene pakugomokela, lōli une ndinkutoligwa ukwāga kalikōsa—akāndu kalikōsa ukulās'isindano ya mbosya utwēne, imbosya yiliyōsa. Kangi abēne bakābagile ukunyītikisya une ukututwāla utwēne mu United States kisita utwēne ukuya tulāsígw'isindano ya mbosya tāsī, kangi une ndinkutoligwa ukwāga iyēne mu Africa yōsa. Lōli linga ugwe gwālōndāga ukumanya kali umwēne āli ngalamu pamo mma, itolo mpinya umwēne kunyuma panīni panandi. Umwēne ābagile ukupyānikisya nukukuleka ugwe umanye umwēne āli ngalamu, polelo—polelo ikyo mu luko lumo kikukuleka ugwe ukumanya apa umwene ālimile.

⁶ Iyo yo njila iyi ugwe kufimbilisigwa ukubomba kamokene pa kabalilo, umwe mumenye, mu luko lwa kufulugania amayoya kunyuma, ukusyagania. Lōli, lilino, uswe tutikukalala ngati ngalamu; uswe itolo—uswe tunganīle ikyo, uku. . . abāndu ukulālúsyā amalālúsyō. Kangi amalālúsyō bo lula, Kalumbu Ruth, go fiyo, manunu fiyo kwa une. Ikyēne kyo. . . Une—une nkiganile ikyo, muketile. Agēne go gala nalōli uluko lwa manyali aga une ngabēngile ukwēga. Lōli ago go i. . . ilyo lyāli linunu.

⁷ Lilino uswe tulinago gamo amanunu, amatikĩmbùle, itolo amalālúsyō ga kukāya. Alipo undumbilili kunyuma kula nkyumba lilino itolo, andālúsísyē une, alinkuti, “Abasololi babili ba Busetuli 11, ngimba abēne bikwíngíla bo kukāli u Kunyakiligwa? Pamo itolo bo kukāli u kusókápo kwa Israeli? Kangi fiki. . .” Lilino, ulo lo luko lwa malālúsyō aga—aga—aga gikukupinya ugwe ukusyūngutíla. Lōli amalālúsyō amapepe bo ili lyo lili kanunu.

Lōli lilino, bo uswe tukāli ukwānda, unko uswe twinamisye imitu gytu ku lwípúto.

⁸ Tāta, ikyēne kisĩmbígwe ukuti akabalilo kāko Ugwe gwāli

ni fyīnja kalongo-na-fibili mbukusi, Ugwe gwālyāgigwe mu Tempeli na basimbi na bakulumba, kuyobesania na bēne a Masimbo. Kangi abene bāli—abene balinkuswigisigwa ku . . . banyambala baiyolo, kangi bamanyisigwe mu Masimbo, kangi pōpe ukukēta u Ndumiana unnīne ugwa kufuki ifyīnja kalongo-na-fibili mbukusi ābagile itolo—itolo ukukamandania, mu kulīngania kwa Masimbo. Ugwe gwaali pa mbombo ya Tata Gwako. Ugwe gwāyobile kwa mama Gwako, “Ukamanya ugwe umma ukuti Une mbagile ukuya pa mbombo ya Tata Gwangu?” ukulīngānia a Masimbo ni sanusyo syābo isyamwambepo.

⁹ Kangi lilino uswe tukusūma, Ntwa, ukuti—ukuti Ugwe bo umēnye mūmo tuyīlile ubōnywa nu busitamaka, kangi mūmo uswe tukulāmbikigwa ku ngilanio, ukuti Ugwe kwisaga itolo na uswe ikilo iki nduko lwa Mbepo Mwikemo, kangi kulinganiaga a Masimbo kwa uswe. Une ngugulila nukusubila pa Ugwe. Kangi linga une nābagilemo siku, pa kabalilo kalikosa, ukugela ukubika aminogono gangu gene pamo ukusanusya ikindu kimo ikya kwiganagwimwene, ukugela ukutēdēka ikyēne ukupilikigwa ngati ukuti i njila une nālīnganiaga ikyēne kyābagile ukuya kitalusye, igala undomo gwangu, Ntwa, mūmo Ugwe gwābagile . . . Ugwe gwābombile i ngalamu, akabalilo kāko igyene gikwisa ukunkōnga Danieli. Ugwe ukāli gwe Kyala yulayula.

¹⁰ Kangi unko ikyene kiyeye kyōsa . . . Bo uswe tukusubila pa Mbepo Mwikemo, Umwene alisetulaga itolo ifindu ifi kwa uswe. Kangi polelo bo Umwēne ikuyoba agēne, ukugapela agēne ukuya gapabwēlu fiyo mpaka yūyo ālālūsīsyē ililālūsyo isakubagilaga ukukyāmbilila Ikyēne. Kangi linga Ikyēne kikwāmula mbukīndāne na iki une akabalilo kōsa nītike, polelo unko indumbula yāngu yisekelelege kangi, Ntwa, ukumanya ukuti une nākyāgile ikindukimo ikipyā, kangi injila yimo innunu iya Ntwa. Kabuno Ugwe uyobile, “Londesya Mmasimbo, kabuno mu Gene umwe mwikwinogona umwe muli nabo u Bumi Bwabwīlanabwila, kangi Agene go Agene aga gikubomba ubuketi bwa Une.”

¹¹ Lilino, ukufuma ku bumanyisi bwa Lisimbo ubu, ikyēne nalōlilōli āngali kikunyenenyemusya amīnogono mīngi na fyōsa bo ifyo. Kangi une ngusuma, Kyala, lilino ukuti amalālūsyo gōsa aga gikuboneka ukuya malālūsīgwe mbunoge fiyo kangi nubōlolo, u Mbepo Mwikemo nubōlōlo kangi nabunoge ali āmūla agēne. Kabuno uswe tukusuma ikyene mu Ngamu ya Yeso, kangi ku lwimiko lwa Kyala, kangi kubuyengela mmwanya i Kipanga Kyake. Amenī.

¹² Tulipo utubalilo twīngi mūmo ifyakunyonywa fyabwīmi ku kalikōsa, itolo fikōnānga ubōnje bōsa bwa ikyēne. Kangi lilino, amalālūsyo ukufuma pa Lisimbo ili galālūsīgwe.

¹³ Lilino, linga une nguhēha itolo pakayabo kanini ikilo iki, une

ndinalyo i lino ilisōsigwāno. Kangi une ngubūka ikyēne mula, kangi une ngabagila ukulūmbilila, une ndinkololofu akabalilo kākō une ngulūmbilila; une ngukyēga ikyēne pānja, kangi une kifuki ngukub'ulukufi.

¹⁴ Nka. Billy Graham aabulile akapango pa mwene, ukuti ikibibi ukukīnda-fyōsa mbunyenemusigwe umwēne ālimbwēnemo umwēne siku, kwāli, umwēne āsosisye ilīno pa nkyēni. Kangi umwēne ātāgīle ikyēne, kangi umwēne āli nu lubātīko lwa senema palapalapa, kangī—kangī umwēne alinkutoligwa...Ilyēne lyāli pa ndelema na mīno gamo agakōngelelāpo agakunyuma pa yēne. Kangi akabalilo kākō umwēne ikubūka kukuyoba, umwēne ukukuba pyōto, “whuu, whuu” ukukīnda mu lino lyāke. Kangu umwēne ālinkuti umwēne āli pāsi pa mafūndo gāke, ikwīpūta kangī ikusoka amafuke, amamīniti kalongo pankyēne pa bufumusye bwa senema, kangī kubumalikisyo abēne bālyāgīle ilyēne lisatwīke ukufuma mu sulubali yāke mu lōbe lwa filato fyāke. Yumo mwa balumiana ālyāgīle ilyēne, ilīno lyabutungulu lila. Kangi Nka. Graham āyōbile akēne pa mwēne, kangī ukukilania apa. Kangi popāpo une nālyāgīle ilyēne mu kapatu kanini ka kakalatasi, une ngwīnogona une nālyāgīle ilyēne papapa apa mwi Bāngēli lyāngu.

¹⁵ Kangi popāpo ikyēne kyo luko lwa... akabalilo kākō uswe tukuyāga panīni bakāngāle kangī bamalike, umwe mumenye, kangī tukufimbilisigwa ukutāga ifindu ifi, ikyēne kikupela ikyēne ukuya kibibi. Kangi popāpo une... akabalilo kākō une nāli panja nu Nkundwe Roberson kunyuma kula, na bala, une nasukaga pa lyēne ulubunju lumo nukubongotola akayabo ukufuma ku lyēne, kangī une nafimbilisigwaga ukulyega ilyene nkati ku ngānga, ukulitendekesya ilyene. Polelo u Ntwa ongelélege isayo Syake.

¹⁶ Lilino uswe tukubūka, lilino, une ngubūkāga ukukīndilīla aligwesa gwa bēne, linga une mbagīle. Kangi, Nkundwe Tony, ukwisila mu lipyana lya Kyala, une ndinalo nu lusanusyo ku njosi yako, kangī ikyene kyaali kinunu. Une nhobwīke fiyo ukukēta ikyo. Kangi ubwēne bo busanusi bununu, mpaka une ngusakikisya une ngabagila ukupa ikyēne pakilūndilo apa, polelo une ngukupaga ikyene kwa ugwe patwībēne ma miniti linga ugwe—linga ugwe utiku...linga ugwe kulonda ikyene mu njila yila. Umwene ālindalusisye une ikilo ikingi, umwene āli ni njosi, kangī une ndinkutoligwa ukumbula umwene itolo iki ikyene kyāli mpaka une nābukīle kwa Ntwa nukwipūta pa kyene. Polelo u Ntwa alinkusetula iyēne kangī kwa une nukumbula une iki ulusanusyo lwāli. Ikyene kyo kinunu, kangī inongwa inunu kwa ugwe, Nkundwe Tony.

¹⁷ Lilino, mu lilālūsyo lyākwānda. Lilino, une ngamanya itolo kūko ukwānda ikyākwānda, panongwa yakuti agēne go gōsa manunu gala. Lōli, lilino, uswe tukugela ukusita kwēga akatali

fiyo mma, kangi lumo uswe tubagile ukumalisya agene pa Ndungu, linga uswe tutukufika ukwëndelamo agene.

- 51. Lĩngania iki ikyene kikusanusya nu “lufundo lwabwilanabwila,” mwa Matai 25:46. “Loli i...”** Ilyo lyo lilalũsyo.
- 52. Polelo, ililalũsyo lyakibili: “Loli abana ba kitangalala bisakutagigwa mu ngisi ya panja,” ngima ikyo kyo kifuki kilakila bo ukubataga abene ukufuma ku minogonelo ga Kyala?**

¹⁸ Ena, lilino, ega ililalũsyo lyako ilyakwanda, ili likwagigwa mwa Mwikemo Matai, untu gwa malongo-mabili-. . .untu gwa 25. Lilino uswe twisa. . .Lilino, une ngafundilemo siku ifi, itolo ukugaketa agene ku nyuma kula, kangi itolo nagelile ikinunu-fiyo ikyangu ukuketa agene mosa ikinunu fiyo iki une—iki une namanyile bule. Kangi mwe. . .Umwe sanukila na une mu Mabangeli ginu, bo uswe tukufunda Ilyene. Lilino, une ndinkulonda ukukyega iki ukufuma mu lekisikoni lya kiGriki yope, ukuti umwe mukwega i—i kyapabwandilo kya ikyene. Kangi une—une nkiganile ikyo. Polelo popapo uswe tukuyaga nakyo Ikyene mu fyosa-fibili i—mu fyosa-fibili i—i kiGiriki kangi ikingi. Kangi lilino iki kisakuyaga—kisakuyaga luko lwa bukololofu, kangi ukufunda, 'nongwa yakuti une ngufimbilisigwaga ukufikila panja nukukola a Masimbo itolo kulikosa kuko une mbagile ukugaga agene, nukubabika agene mbuyo bwabo. Umma ndaga.

¹⁹ Lilino, aligwesa ikulonda i Bangeli ukufunda nalyo? Linga ugwe kubomba, fyusya ikiboko kyako. Kangi uswe. . .Une ngwinogona uswe tuli nago matatu pamo mana kunyuma apa. Linga umwe mukulonda ukufunda ni Lisimbo, umma ndaga. Nkundwe Cox, ngimba ugwe ubagile ukwisa kuno nukunyegela une a Mabangeli aga? Kangi ikyene—ikyene kyo kinunu kwa ugwe, linga ugwe ubagile, uku. . .(alipo yumo, kangi ugwe itolo—ugwe itolo ega agene pasi linga ugwe kulonda, amingi bo ulo). Kangi aligwesa uyu ikulonda yumo, itolo inusya ikiboko kyako, u ndumiana isakubatwalaga abene kulakula kwa ugwe, muketile. Kangi uswe tukulonda ukumanyila ifi palikimo, kangi itolo. . .

²⁰ Lilino, pa kubala uku kangi untu gwabumalikisyo. . .imitu mihano-na-bubili igwakwandilila igwa Buku gwa Bahiburi. Ukufuma ukumanyisya, ena, u ndumiana uyu egile ifi pasi, ifimanyisyo ifi, Nkundwe Mercier nu Nkundwe Goad, begaile ifyene kangi lilino bikwitendekesya ukufumusya ifyene mu luko lwa buku. Kangi abene balinakyo ikyene. Lilino. . .kangi uswe tukaya nakyo nakimo ngati njila ya sinda mbesile, uswe itolo tukalawile pamwanya. Kangi une ngwinogona abene bagapela agene ingamu. . .kangi begile u—u tunyafu panja pa i. . .kangi itolo ukupuputa utunyafu, itolo tunandi twa tunyafu utwa

bumanyisi bwa Bahiburi. Nkundwe Mercier isakuyaga na gēne lululu ulu, mbubīndikisigwe, aligwēsa uyu ikugalōnda agēne.

²¹ Lilino iki nkati muno, ikyene kikutwala nkati. . . Ugwe ukabagīla ukukindilīla itolo. . . nkipānga kya bubāngēli, kīkyo iki kyo kipānga kya bubāngēli. Ugwe ukabagila ukukīndamo mu—mu bumanyisi kisita kunyenyesya inyīlāmwo na minogono ga bīngi ba bāndu. Ugwe kufimbilisigwa ukubomba. Lilino, une ndi kubutali fiyo ukuya mmanyisi, komma unsetuli gwa i Bangeli na panandi. Lōli une ndikugelamo siku uku—uku ukuyoba kalikōsa, pamo nukubōmba kalikosa, lōli tāsi—tāsi ukusūma pamo ukwāgānia ikīndu kyāngu ukikīnda-fyōsa ku kyēne.

²² Ikyēne kyālālusigwe kwa une nu nkundwe unganigwa, ikilo kya mmayolo, umwene alinkuti, “Nkundwe Branham, Nkundwe Seward akabalilo kamo aayobile ukuti ugwe—ugwe itolo ukabagila ukukukāmānda ugwe pasi paliposa. Muketile, ukuti ugwe bwila uli ni njila yimo iyakusyungutila ukufuma ku kyene pamo ukusokako ukufuma ku kyene.”

²³ Une ndinkuti, “Ena, inongwa ya ikyo, une akabalilo kōsa ngugela ukwinogona bo une ngāli ngabomba kalikosa. Muketile? Kangi polelo linga abandu bikundalusya une, polelo une mbagile ukubabula abene ukuti aminogono gangu gāli fiki. Muketile?” Loli ikyene kyo linga ugwe kwinogona kutalusya. Kangi bo ugwe ukāli ukubomba kalikosa, gela ukwēga ulubafu ulu Kyala ābagīle ugwe ukwēga, polelo ikyēne nalōlilōli kyābagīle ukuya kikafu ukukamāndiligwa pāsi.

²⁴ Ugwe ukābagīle ukwīnogonela akabalilo aka—aka Ahabu āgelile ukunkāmānda Eliya pāsi. Ngimba umwe mubagīle ukwinogonela akabalilo aka aba Farisai bāgelile ukunkāmāndila Yeso pāsi? Muketile, Umwene āli—Umwene āli ni lyāmulo mbibimbibi, panongwa yakuti kilikyosa Umwene ābombīle, Umwene ābombile ikyene ukwisila mu bwigane bwa Kyala, kangi umwene. . . iyo yo njila Umwene—Umwene ābagīle ukwega ikyene. Lilino, iyo yo njila uswe tukulonda ikyene ukwisila mu iki.

Lilino ililālúsyō lilālusigwe, uswe twisakūmilisya ni lilālúsyō:

Līngānia iki ikyēne kikusanusya nu “lufūndo lwabwīlanabwila,” mwa Matai 25:46.

²⁵ Lilino pilikisya kifuki fiyo. Aligwesa lilino, Matai 25:46:

Kangi aba bisakusōkaga ngapo ukwakwīngila mu lufūndo lwabwīlanabwila. . .

²⁶ Lilino, ililālúsyō lyo, “Fiki. . . Līngānia. . .” Lilino i lisyu *bwīlanabwila* likwīsa ukufuma ku lisyu ukufuma “bwīla kangi kuli bwīla,” kangi *bwīlanabwila* yo “fwāsi ya kabalilo.” Ilyene likusanusya itolo “akabalilo kingi bo ulu,” ukuya *bwīlanabwila*.

Lilino linga umwe itolo mukubala... Une ngamanya yūyo āsīm̄bīle amalālūsyo, panongwa yakuti nayumo ābīkīle ingamu syābo pa gēne; ikyēne kikafimbilisígwa ukuya, une ndikulōnda agēne mma, muketile.

Loli aba bisakusōkaga ngapo ukwakwīngila mu lufūndo lwabwīlanabwila: . . . (Lilino kētēsya, abo bo babibi.)

²⁷ Lilino, mūndu mpala—mpala yūyo ālālūsīsye i lilālūsyo, itolo bala ilisyāle lya llyēne:

. . . *lōli abagolofu ku būmi bwasyēpwa.*

²⁸ Ababībi bisakubūkaga mu lufūndo lwabwīlanabwila (ifwāsi yimo iya kabalilo), lōli ungolofu ali nu Būmi Bwasyēpwa. Ugwe utisakwāgamo siku ulufūndo Lwasyēpwa, lukābagile mma. Muketile, linga abene bali nalo ulufundo Lwasyēpwa, abene bali nabo u Bumi Bwasyepwa; abene bali nabo u Būmi Bwasyepwa, abene bapokigwe. Muketile, ikyēne kikabagila ukuya. Lilino linga ugwe kukētēsya, i—i lilālūsyo lālūsyağa lyēne. . . liyāmulaga lyēne. Muketile?

Kangi aba . . .

Lilino kētēsya, une ngufikaga bo pakāli apa:

. . . *kangi abene . . .*

²⁹ Mu linandi lya 20 . . . ilinandi lya 44:

. . . *kangi abēne bōpe balinkwāmūla, balinkuyoba ku Mwēne, Ntwa, mo ndili uswe twīsakuyaga ni njala, ko kabalilo nki ni kyūmilwa, kangi u nhēsya, kangi gwangelebune, . . . kangi mu minyololo, kangi bakakupākīsye ugwe?*

Polelo isa—polelo umwene isakubāmūlaga abēne, ikuti, Naloliloli Une nguyoba kwa umwe, Mu mbwīngi mūmo umwe mwābōmbīle ikyēne . . . kwa yumo mwa banīni ba aba, umwe mwābōmbīle ikyēne . . . kwa une.

Kangi aba bisakusōka ngapo ukwakwīngila mu lwabwīlanabwila (lwabwīlanabwila) ulufūndo: (abo bo babibi) . . . lōli abagolofu mu Būmi Bwasyēpwa.

³⁰ Muketile u bukīndāne? Ababībi bali nu lufūndo ulwabwīlanabwila, lōli *bwīlanabwila* yo “fwāsi ya kabalilo.” Lilino, linga ikyene kyāli kilakila, ikyene angali kisimbigwe, “Kangi aba bisakusōkaga ngapo ukwakwīngila mu lufūndo lwabwīlanabwila, abāngi bisakusōkaga ngapo ukwakwīngila mbumi bwabwīlanabwila.” Muketile? Pamo, “Abene bisakubūkaga mu lufūndo Lwasyēpwa, kangi abāngi bala mbumi Bwasyēpwa.” Muketile, linga lulipo ulufundo Lwasyepwa, ukufūndīgwa bwīlanabwila kangi bwila, polelo bulipo u Bwasyepwa. . . umwēne ali nabo u Būmi Bwāsyēpwa; kangi u Būmi itolo Bwāsyēpwa, kangi ubu bukwisa ukufuma

kwa Kyala. Kilikyōsa kisita bwandilo kikaya nu bumalikisyo, kilikyōsa kili nu bwāndilo kili nu bumalikisyo. Mukukēta iki une ngusanusya?

³¹ Lilino, i Lisimbo Lyēne ili u—u mūndu umpala lyāmwire. . . Lilino linga ugwe kwisakwēga ikyēne mu lekisikoni, “*Kangi aba bisakubūkāga pānja ukwīngila mu ainion, ukutumulako, kangi mu bwilana-. . .kangi ku moto, u sūmbi gwa moto.*” Lilino, ilisyu *a-i-n-i-o-n* kokuti “i fwāsi ya lufūndo.” Mu lekisikoni gwa kiGriki, papapa apa, “i fwāsi ya lufūndo,” pamo, “akabalilo ka lufundo.” Muketile, “Abene bisakusōka ngapo ukwingila nkabalilo ka lufūndo.” I lisyu lyo likubōmbeligwa, *a-i-n-i-o-n. Ainion*, iki kokuti, “tubalilo, a kabalilo, akabalilo akāmpaka.” Polelo ega ikyēne kunyuma mu i—mu busanusyi apa, i kiNgereza, *bwilanabwila* yo “akabalilo ka mpaka.” Muketile, ikyene kikwisa ukufuma ku kiGiriki, “mpaka gwa kabalilo.” I lisyu *ainion*, pamo *a-i-n-i-o-n, ainion* kokuti “a kabalilo ka mpaka ka lufūndo.”

³² Loli polelo bala abangi, “Loli aba bisakubukaga mwa Bwasyēpwa.” Ikyo kyo kikīndane. Muketile, u Bumi Bwasyēpwa. *Bwasyēpwa* ikwiisa ukufuma ku lisyu lya “Syepwa,” kangi Syepwa akaali nabo ubwandilo pamo ubumalikisyo. Ikyeene kyo bwilanabwila *kangi bwilanabwila*. Lilino ikyo kibagile ukwamula ikyo, muketile, nongwa yakuti linga umwe itolo mukubala i Lisimbo ili nalōlilōli kifuki, umwe mwisakukibona.

³³ “*Kangi aba bisakusōkaga ngapo mu lufūndo lwabwilanabwila, lōli a bagolofu. . .*” U mbībi isakubūka mu lūfundo ulwabwilanabwila, ukufūndigwa kuli i fwāsi ya kabalilo; lumu ifyinja ibilioni yimo, une ngamanya, loli ugwe naloliloli kufundigwaga panongwa ya mbībi syako. Lōli ukuya nsisimikisyi bo ubutulwanongwa bwāli nu bwāndilo, ubutulwanongwa buli nu bumalikisyo. Ulufūndo lwāli nu bwāndilo, kangi ulufūndo luli nu bumalikisyo. Kangi u gehena āpeligwe kuli u mōhēsi na bāndūmi bāke. Muketile? Umma ndaga. Lilino, une ndinalyo ilīngi limo pāsi ukwamula mu ikyo, itolo mmaminiti manandi, ili lyo limmogi, ukupinya mu lyene.

Lilino, lōli aba apa: “**Lōli abāna ba kitangalala bisakutagigwaga pānja mu ngisi,**” ngimba ikyo kyo kifuki **kifwēne nu kutāga abēne pānja pa līnogonēlo lya Kyala?**

³⁴ Umma, ikyene kikābagile ukuya kifwēne. Lilino, ugwe kukumbusya apa isya Lusekelo lwa Bwēgi. Lilino, “Kangi abāna ba kitangalala,” mūmo kyālālūsīgwe apa. Abāna ba kitangalala bo baYuda, kangi abēne bātāgīgwe mu ngisi ya panja. Kangi abēne—abēne bātāgīgwe mu ngīsi ya pānja, kangi abene babukile ukukinda akabalilo ka kukuta nukulila nukusya amino. Abēne bātāgīgwe mu ngīsi ya pānja panongwa yakuti ikyēne kyābagile ukukupu ugwe na une i fwāsi ukupīnduka, loli abene bakāsosigwēmo siku mminogono ga Kyala. Umwene

atisakwibwamo siku Israeli. Kangi Israeli, bo u mubali aligwësa gwa i Bångëli ikumanya, ikuyobigwa ukuya “bâna ba kitångàla.” Muketile, ikyene kyo kitangalala, u lufingo. Mmasyu agangi, Kyala ikubombela ni kisu, akabalilo kâko Umwëne äbômbîle na Israeli, aba bo bâna ba kitangalala.

³⁵ Lilino, umwe mukukumbukila, Umwene äyobîle kula, “Kangi Abraham na Isaki na Yäkobo,” mbuyo bumobwene, “bisaga nukwitugasya mu kitangalala ku kabalilo ka bumalikisyo.” Muketile, kangi ukuti Abrahamu, Isaki na Yakobe bikuyaga nkitangalala; abene baali, abene baali kitangala kila bikusaya a bändu. Loli abana ba kitangalala bisakutagigwaga mu ngisi ya panja.

³⁶ Lilino, kûko ikyakusosola kikufumila apa yo u—yo u Mwenebwëgi. Akabalilo kako u Mwenebwëgi ikwîsa, akabalilo kako abene bâli. . . Bahano abafünde babükîle panja ukwakwägána nu Ntwa, kangi—kangi abëne bakälyëgîle amafuta galigösa mu nyâli syâbo. Kangi a—a bângi bahano bälÿëgîle amafuta mu nyâli syâbo. Lilino, linga umwe mukukëtésyâga, ikyëne kyo kifwanifwani ikimogi, fyosafibili na baYuda na bâPänja, ukuya bapikígwe. Kyûnga mu linogono ili, filipo ifibugutila fitatu ifya bändu akabalilo kôsa: u n’Juda, u Gwâpänja (aba ngamu), . . . ; u n’Juda, Gwâpänja, kangi i Kipänga. Linga ugwe kufika pakufuluganika lösa, ugwe naloliloli kubopelaga mu lutamio akabalilo kako ugwe kutika Busetuli. Kabuno linga ugwe utiku. . .

³⁷ Bo yu Tata. Bohanon äyobile kwa une akabalilo kamo, alinkuti, “Billy, aligwësa abagile ukugela ukubala u Busetuli ikuyaga ni njos’imbibi. Fiki,” umwene alinkuti, “apa alipo u Nsîngiligwa pâsi apa pa kîsu, kangi i—kangi i nyifwîla yikufunyània amîsi ukufuma mu ndomo gwâke ukutëndéka ubwîte nu Mwëne.” Kangi alinkuti, “Polelo akabalilo kalakala aka u Nsîngiligwa imile ukuya bala mia yumo-na-malongo-mana-na-bana” (i kimanyisyo kya Jehovah Witness) “pa Kyamba Sinai. Kangi pa kabalilo kalakala u Nsîngiligwa ali ku Mwanya.” Umma, umma, ugwe usobile.

³⁸ Filipo ifibugutila fitatu ifya bändu. Muketile, ikyo kyo, unJuda unkânigwe, kangi alipo u mfunde ungonatulo uyu amîsi. . . Ikyëne akaya Luyungu lwa nkîkûlu, ikyëne fisÿäleko fya Luyungu lwa nkîkûlu aba i nyifwîla yâfunyilaga amîsi ukufuma mu ndomo gwâke. . . Busetuli 11. Kangi polelo, naloliloli, a baYuda mia-yumo-na-malongo-mana-na-bana bakâli naloliloli Nsîngiligwa mma, abëne bo basÿäle ba kipanga kya kiYuda. Kangi i kimanyisyo kya Jehovah Witness iki kikubika abëne ukuya Nsîngiligwa, Une ndikukibona mumo ugwe gwâbagîle ukubomba ikyo, panongwa yakuti, ikyene kikaya Nsîngiligwa.

³⁹ Linga ugwe kukëtésya kula mu Busetuli mula, Ikyëne

kyāyobīle, “Kangi abēne bo bafunde.” Kangi abēne bo bafuligwe. Kangi ngimba umfuligwe āli yo fiki? Abēne bāli...Umfulwe āli nsikali gwa tempeli uyu akētesyaga u mwēhe, panongwa yakuti abene bāli...yaga-...Abene bāli banyambala aba bātendekigwe būmu. Abēne bāli...Ngimba umwe mwāketesīsye, balinkuti, “Abēne bakāli bwāpwile bēne na bakīkūlu”? Abēne bāli mfwulwe gwa tempeli. Kangi iyēne yāli mbalilo insaligwa aba Kyala ālyēgīle ukufuma ku basaligwa ba baYuda. Lilino, linga umwe mukukētēsya...Linga uswe twābagīle itolo ukwēga ikyo itolo pakabalilo, ukuti ikyēne kikuya mu luko lwa kusēngāma mu līnogōno lyīnu, kūko umwe mubagīle nalolilōli... .

⁴⁰ Unko uswe twēge Busetuli, untu gwa 7, kangi uswe twisakusyaganiaga apa lilino, kūko...iki Ilyene lyāyobile. Ikyene kyo kindu kimogi:

Kangi ukufuma pa iki...Une ndikubabona abāndūmi bana bīmīli pa nguto ina sya kīsu... (lilino, iki kikufwānikisya Ezekiyeli 9, kūko umwēne ākētīle ubōnangiko bwa baYuda. Kangi apa umwene ikukēta ukubongotola kwa Bāpanja, Busetuli, untu gwa 7) ... Kangi *une ndikubabona abāndūmi bana bīmīle pa nguto ina sya kīsu, bakolelīle imibelo mīna gīla (imibelo gikusanusya “ubwīte nu kulwāna”)* ...*ukuti u mbelo gulīnga pūtāga pamwanya pa kīsu, napōpe pa sūmbi...* pamo umpiki gulīgōsa. (kangi ubo bo bwīte, “ukukolelela”)

⁴¹ O, linga uswe twāli na kabalilo ukubūka mbusolofu pa lilālūsyo ili. Ikyo kyābonīke...Apo po pāpo Russell āfuluganīke. Russell āsolwīle, ikukēta iki kikwīsa. Umwēne āsolwīle “ikyēne kikuyaga u Kwisa kwa Ntwa Yeso,” kisita kumanya ukuti ikyēne kyāli u—u kufungila nukusōsyapo kwa Kipanga. Muketile?

⁴² Kangi abēne bikuswīga mūmo ubwīte bwa kīsu kyōsa... Ubwīte Bwākwānda Bwakisukyōsa. Kēta, ubwēne bwālīmīle pa Novembala i lyakalongo-na-limo, ku sala yakalongo-na-yimo pamusi; u mwesi gwakalongo-na-gumo, ilisiku lya kalongo-na-limo, kangi isala ya kalongo-na-yimo. Kangi mbimbibi ukufuma apo, u losyo mu Ngamu ya Yeso lwāsetulīgwe kangi u Losyo lwa Mbepo Mwikemo ku Kipanga. Katikati, mbimbibi ukufuma apo.

⁴³ Linga ugwe kwega ikyene nkyēni ukukilania mu Busetuli, mumo uswe tupinyile Ilyene palikimo, kangi pakati pa Ngulilo ya Filadelfia na Laodikiya. Kangi aba Methodisti bāli ni Ngulilo ya Filadelfia, ulugano lwabakundwe. Kangi i ngulilo yabumalikisyo, ngulilo ya kipanga, yaali Ngulilo ya Laodikiya, iyi yo ngulilo ndungufu. Kangi Umwene alinkuyoba nkati mula, “Une mbīkīle ikīfigo (ikīfigo ikīgūke) pankyeni pa umwe.” Ikīfigo ikīgūke! Kangi linga ugwe kwisakusosola a Masimbo

gala kunyuma, agene gikupinya i Ndumi yosa mulamula mbuyo bumobwene mula, ukubanangisya umwe katikati.

44 Kétésya! Apa ukuti kilikyösa kyäli Tâta, Mwanundumiana, Mbepo Mwikemo, mu lösyo, (iki uswe tukubükága nkati mu kyêne nukutalula) iki kyäli naloliloli kimanyisyo kya Katolika kangi nasiku kimanyisyo kya Kikristi. Umma, nkulumba. Une itolo. . . Uswe tulinakyo ikyene papapa apa, ikilo iki, ukwisa mu kyene; na lekesikoni, yöpe. Muketile? Ena, nkulumba, kangi ni syämbukùlu syöpe. Nasiku apa yumo aligwesa alyosigwemo bo ulo mwi Bangeli, pamo komma ku fyinja fyakwānda bamia ntāndātu ukufuma i Bāngèli. Kangi une mbagile ukusisimikisya ikyēne papapa apa ukwisila mu kimanyisyo kya Katolika kyēne, ukuti abēne bo bēne bābo bālyāndile ikyēne, kangi ukunyāfila nu kōnelela.

45 Abene bikwisa ukufuma pala ukubuka ku kipanga kya Wesley, kangi ukubuka ku kipanga kya Methodist, aba Methodist bātwele ikyene ukwisila ku ba Baptisti, aba Baptisti bātwele ikyene nkyēni ukukindilila, kangi ikyene kikāli kyo kimanyisyo kyabutungulu! Kangi mbagile ukugomokela mu i Bāngèli nukusisimikisya kwa umwe ukuti i Bāngèli lyāyobīle ikyo “ugwe uli ni ngamu ukuti ugwe uli mūmi, lōli ugwe ufwīle.” Uko ko katikati kutalusya. Kangi abēne bāli. . .

46 Une mbagile ukusisimikisya ukuti i Bāngèli likumanyisya ukuti abēne bisakubōmbéla i Ngamu Yāke mu lösyo mpaka ingulilo ya ngisi, ukufwana ni i—i ngulilo ya buna. . .iya i—i ngulilo ya kipanga, Ingulilo ya Kipanga ya Pergamo. Kangi Umwēne alinkuyoba, nkati, nkabalilo kala ka fyinja bamia kalongo-na-bahano ba ngulilo ya ngisi, aligwēsa, ālinkuyoba, “Ugwe uli nu lumuli ulunini lusyēle, panongwa yakuti ugwe ukakana i Ngamu Yangu.”

47 Akabalilo kako ikyene kikwisa ku ngulilo iyingi kula, i ngulilo ya Kikatolika, Umwene ātile, “Ugwe uli ni ngamu ukuti ugwe ‘uli mūmi,’ lōli ugwe ufwīle! Kangi ugwe upikile i Ngamu Yāngu.” Mwaketa lelo umwe. Muketile? Ikyene kikupinya itolo kimokyene ikinywamu ikifwanifwani ikimogi palikimo, ili Bangeli lyosa.

48 Lilino kétésya iki:

. . . bikukolelela imibelo mina . . .

Kangi une ndinkumbona u gwāndūmi uyungi ukufyuka ukufuma ku Mwanya, ukuya ni kifūngilo kya Kyala gwabumi: . . . (i Kifūngilo)

49 Lilino, ngimba ikimyatiko kya Kyala kyo fiki? Lilino, umwe bakūndwe ba kiAdvent mukuyaga pakuyoba, “Kyūnga ilisiku lya sabata.” Une ngulonda umwe munnangisye une ikyo mu Lisimbo. Ilyēne likayamo’mma mula. Komma ubuyo bumobwene lyābōmbile ilyēne. . . kyo—kyo kifūngilo. . .

⁵⁰ Linga umwe mwisakubala Baefesi 4:30, nakalinga itolo, umwe mwisakusyaagania iki i Kifungilo kya Kyala gwabumi kili. Baefesi 4:30 ikuti, “Somma ukunsulumanisya Mbepo Mwikemo gwa Kyala kuko umwe mufungiligwe mpaka ilisiku lwa butabuligwa bwinu.” Komma mpaka ulusasanio ulukonge, loli luli nubuponesigwe bwa Syepwa (a-ha). “Somma ukunsulumanisya Mbepo Mwikemo gwa Kyala kuko umwe mumyatikigwe mpaka ilisiku lwa kutabuligwa kwinu.” Muketile linga Baefesi 4:30 atikuyoba ikyo, polelo ega amabalilo gĩnu ga ndubafu kangĩ bopesya ikyēne kyōsa ikisyāle ukukĩnda mu Māsĩmbo mula, kangĩ syāgānia. Lilino, “Ukufungiligwa mpaka ilisiku lya kutabuligwa kwinu. Ukuya ni fũngilo ya Kyala gwābũmi.”

⁵¹ Lilino, kumbukilaga, u Mbepo Mwikemo akāmanyisigwe ukuya Lōsyo lwa Mbepo Mwikemo mpaka ukufuma pa Bwite Bwakisukyosa Bwākwānda. Uswe itolo tusekelile ulwĩtu—ulwĩtu ulusekelo lwa jubili gwagolidi, ifyĩnja malongo mana, pamo i kyĩnja kyamalongo-mana kya jubili.

...kangi umwēne alinkukũta ni lisyu ililāte ku bāndũmi bana, kwa yũyo ikyēne kyāpēgigwe ukufulasya ikĩsu pamo i nyanja,

Ikuyoba, Ukufulāsya mma i kĩsu, nayōpe u sũmbi, pamo umpiki guligōsa, mpaka uswe tufungile ababōmbi... (lilino ugwe kwisa pāsi ku lilālũsyo lyāko, “a bāna,” muketile)... ababombi ba Kyala gwĩtu mu kipulilo kyābo. (komma ukufulasya, komma ukubongotola i kĩsu, komma ukwitikisya i ikupufulilo kya atomiki yipufuligwe, komma ukuya nakyo ikĩndu ikimalisigwe mpaka a babōmbi ba Kyala gwĩtu a fũngigwe)

⁵² Lilino, linga uswe twābagile ukwēga ikyo kunyuma kula nukubopa ukugomokela kula, mũmo fikuti—fikuti pōpe pa *U Busimililo bwa Bwite Bwakisukyōsa*, mwa buku gwakibili, akabalilo kāko Unkulumba-gwa-bwite Allenby ālwile nkati mpaka umwēne ātikile ingindi sya Yerusalemu, kangĩ umwēne itolo alinkukoma ulusāmba kunyuma kwa Mwalafyāle gwa England, kangĩ alinkuti, “Une ndikulōnda u ukutusulila pa kāya, pa nongwa ya bwikemo bwa akēne.” Umwene alinkuti, “Ngimba une ngubombaga fiki?”

⁵³ Umwene alinkuti, “Iputa.”

⁵⁴ Kangĩ umwēne alinkupululuka pamwanya pa kyēne kāngi, kangĩ akabalilo kāko abēne bābōmbile, abēne balinkuti, “Allenby ikwisa.” Kangĩ baalipo abaMuhamadi nkati mula, binogonaga umwene alinkuti, “Allah ikwisaga.” Kangĩ abēne balinkufyũsya indēmbēla inyēlu nukwilāmbika kangĩ Allenby alinkukũya nkati mwa Yerusalemu kangĩ alinkukēga akēne

kisita kutusulila ukulasa kumokwēne, ukufwāna ni sololi, uko ko kutalusya, kangi alinkukapa akēne kāngi ku baYuda.

55 Polelo abēne balinkufyūsyā mmwanya u Hitler ukufwīma abaYuda, na mōsa ukusyūngutila nkisu, nukubabōpēsya abēne ukugomokēla nkati mula.

56 Kangi i Bāngēli lyāyobīle Umwēne “ikubātūlaga abēne ukugomokela pa mapiko ga swanga.” Kangi akabalilo kāko abēne bikwānda ukugomokela...I Kalatasi ya *Life* kangi syēne syapīmibile iyēne imilungu minandi igi gikīndīle, Kūko abēne bābatwēle abēne ukugomokela mu maelifu, nkati mu Yerusalemu, kangi abēne balinkubūka kukupīmba bala abakāngāle bala pa nyuma syābo. Abēne balālūsīgwe. Une ndinakyo ikyēne kyōsa pa tepi ni kifwānifwani. Kangi umwēne alinkuti...Pala yātulikigwe indēmbēla ya ndondwa-sina iya Davidi, yītulikigwe pala; indēmbēla iyaiyolo ukukīnda-syōsa nkisu kya pāsi, akabalilo kākwānda iyēne yabelusīgwe kuli ifyīnja maelifu mabili.

57 Yeso alinkuti, “Akabalilo kako umpiki gwa māfilu gukusōsyā panja ubulēnge, ingulilo iyi yitisakumalikamo.”

58 Kangi apa abene batwala abene abakāngāle bala nkati, kangi balinkuti, “Fiki? Ngimba ugwe kwisa ukugomokela ukufwa nkisu kya kāya?”

59 Alinkuti, “Umma, uswe tukwisaga ukumbona Mesiya.”

60 Kangi, nkundwe, une ngukubula ugwe, uswe tuli ku kifigo! Apo balipo ababōmbi, abēne aba bikugūlila ukusuluka kula. Komma ikibugutila iki ikya baYuda iki kisakukusyōba ugwe ukufuma ku mīno gāko agabutūngūlu, uyu akaya nJuda Umwene ikuyobapo. Lōli ikyēne kyo bala pāsi ukukilania bābo bakyūngile i—i ndāgilo ni findu, kangi nasiku nukumanya kula āliko u Mesiya.

61 Kangi Nkundwe...ku Stockholm, Nkundwe Petrus, alinkutuma utwene pasi aba Lwitikano Ulupya elifu-elifu yumo, kangi akabalilo kāko abēne babāgīle abēne babalaga agēne. Abene balinkuti, “Ena, linga uyu yo Mesiya, unko uswe tunkete umwene ikubomba ikimanyilo kya nsololi, kangi uswe twisakummwitikaga umwene.”

62 Ko kutegigwa nki kuli u butumigwe bwāngu! Une nāli nkati mwa sala ibili isya fipata mu Yerusalemu, ukubūka nkati, kangi une nāli ku Cairo, Igupti. Kangi une nendaga mulamula mula, kangi u Mbepo Mwikemo alinkuti, “Komma ukubuka lilino.”

63 Une ndinkwīnogōna, “Une nāli itolo bwīnogonelo. A matikiti gāngu ndalilile nūlile, une ndi pa nsebwe gwāngu. Unnyambala uyu ali panja apo ukwagana nanine, ikibugutila kyosa, amasukulu na fyosa.”

64 Une ndinkwenda ukukindilila panandi, kangi u Mbepo alinkuti, “Komma ukubuka! Komma ugwe ukubuka.”

65 Une ndinkugomokela ku ntuli gwa matikiti, une ndinkuti, “Une ngömòla i tikiti ili. Une ngulònda ukufyüka mmwanya ku Athens, Greece, ku Mars Hill.

66 Kangi umwene alinkuti, “Ena, i tikiti lyāko likuköléla kuli Yerusalemu, nkulumba.”

67 Une ndinkuti, “Une ngulonda ukubuka ku Athens mbuyo bwa kubuka ku Yerusalemu.” U Mbepo Mwikemo ikugülíla, isala yila yikāli yikāsa itolo tāsi. Ikyēne itolo kikaya kitalusye.

68 Kētésya:

...tufūngile ababōmbi ba Kyala gwītu nkati fyābo ikipūlilo,

Ikuyoba, Ukufulasyaga mma i kīsu, . . .mpaka uswe . . .tufūngile ababōmbi ba Kyala gwītu mu kipulilo kyābo. (aligwesa amenye ukuti ikyo kyo Fungilo ya Mbepo Mwikemo; ketesya)

Kangi une ndinkupilika imbalilo ya bēne iyi yāfungigwe: . . .(lilino, linga abēne bakaya baYuda, kētésya iki) . . .kangi abēne bāfungigwe amaelifu mia yumo na malongo-mana fyosa ifya fikolo fya bāna ba Israeli. (komma u Gwapanja mu bēne. Ikyo kyo ku kabalilo ka kubumalikisyo)

69 Kētésya! Ikikolo kya Yuda, amaelifu kalongo-na-mabili; ikikolo kya Reuben, maelifu kalongo-na-mabili; kangi nkyēni ukusuluka, Gadi, maelifu kalongo-na-mabili; Naftali, kangi—kangi—kangi injila yōsa ukusuluka kwa Aser, kangi—kangi Zabulon, kangi ifikolo fyosa kalongo-na-fibili ifi ifya Israeli. Kangi kalongo-na-ibili ukubāsya na kalongo-na-ibili fyo fiki? Amaelifu mia-yumo-na-malongo-mana-na-bana. Apa balipo maelifu mia-yumo-na-malongo-mana-na-bana, baYuda! Bakaya Bāpánja mma, abaYuda! Ikyo kikaya kīndu kyakubōmba nu Nsīngilígwa. Popāpo Yehova Witness yo nsóbi pa kimanyisyo kyābo. Ili Bāngéli pabwelu likuti abēne bo “baYuda,” kangi komma Bāpánja. Abēne bo bāmbombo ba Kyala, kangi u Gwāpanja akālīnogoneligwémo mbōmbi yumo. Uswe twe banabalumiana na banabalindwana, komma babōmbi.

70 Lilino bala ikisyāle kya Ilyēne. Ngati u nnyāmbāla ikulya ilitikiti, alinkuti, “Ilyo lyo linunu, lōli unko uswe tuyege nako kamo akākōngelelapo ka ilyēne.” Umma ndaga, Kyala alinago mingi ga Ilyene apa. Lilino, ketesya itolo. Lilino, lilino uswe tuli pa linandi lya 8:

Kangi aba kikolo kya Zabuloniy . . .fūnga maelifu kalongo-na-babili. Ikikolo kyosa ikikolo kya Yosefu baamyatiligwe maelifu kalongo-na-babili. Aba kikolo kya Benjamini ba fūngigwe maelifu kalongo-na-babili.

71 Muketile, Yohani, ukuya Njuda, ābāgenie balibōsa ba abēne, ākētīle ifikolo kalongo na fibili ifya Israeli; maelifu kalongo-na-babili ukufuma mu kikolo kilikyōsa, kalongo-na-babili ukubāsyā na kolongo-na-babili ukuya maelifu mia-yumo-na-malongo-mana-na-bana. Pala abēne baliko, komma i Kipanga, abaYuda. Ili Bangeli liyobile apa, abene bāli bōsa “bāna ba Israeli,” ikikolo kilikyosa kikukoleligwa.

72 Lilino kētésya, ilinandi lya 9:

Ukufuma iki (lilino apa ikwisa u Nsīngiligwa) . . .

Ukufuma iki une ndinkukēta, . . . kēta, ikilūndilo ikikulumba, iki u mūndu nayumo ābagile ukubala, . . .

73 Apa po balipo abafulwe ba tempeli bīnu, abēne bali itolo maelifu mia-yumo-na-malongo-mana-na-bana, itolo akabuyo kanini, itolo utusikali utunīni twa tempeli utu twīsakuyaga nu Nsīngiligwa; itolo Gwāke—itolo umbīkisyā Gwāke. Ikyo kyo maelifu mia-yumo-na-malongo-mana-na-bana, yo mbīkisi ku Nsīngiligwa; abafulwe ba tempeli.

74 Kētésya! Ena, une mmenye ugwe kugomokela ukukilania apa ku lya 14, nukuyoba, “Fiki, abēne bali nu Nsīngiligwa kulikosa abēne. . .” Naloliloli! Abafulwe bikwēnda nu mwēhe kulikōsa umwēne ābūkile. Nubwanaloli! Lōli ngīmba abēne bāli fiki? Abene bakaya nakamo loli babīkisi, kangī ikyo kyo itolo katikati iki i Lisimbo likusasanīa ikyene ukuya apa.

75 Kētésya:

Kangī ukufuma pa iki . . . kangī, keta, ifilundilo ifikulumba, ifi unnyambala nayumo abagile ukubala, aba fikolo fyōsa, . . . u luko, . . . abāngu, kangī ululimi, . . . (apo yo gwāko u Nsīngiligwa Gwāpānja ikwīsapo, mōsa kanunu) . . . aba bālimile . . . pankyeni pa Kang’osi, (apo alipo u Mpoki gwabo, u Kang’osi, komma ululagilo; u Kang’osi, Ipyana) . . . bafwīkigwe ni miselekesye imyēlu, . . . (kētésya, mu maminiti manandi, kēta linga imiselekesye imyēlu bukaya bugolofu bwa bīkēmo) . . . kangī imilala nkiboko kyābo;

Kangī abēne balinkukūta ni lisyu ililāte, . . . (linga ulu lukayaga lunyenyemuko lwa kiPentekosti, une ngāpilikamo siku lumo) . . . bikuyoba, Ubupoki kwa Kyala gwītu uyu itugesye pa kikota, kangī kwa Kang’osi.

Kangī a bāndūmi bosa balinkwima ukusyungutula kusyūngutula i kikota, kangī ukusyūngutula abakulumba ni finyamana fina, . . . balinkugwa pa i . . . pankyeni pa kikota pa fisyo fyabo, kangī nukummwiputa Kyala,

Bikuyoba, Ameni: Lusayo, . . . lwimiko, . . . amahala, . . . ukup’ulupi, . . . ulugindiko, . . . amaka,

maka, *fiyege* kwa *Kyala gwitu kuli bwila kangi bwila. Amen.*

⁷⁶ Ikyo kikupilikigwa ngati akabalilo ka lukomano lwa bugonelo, bule ikyène? Kikuyaga! Ngimba ywani aali yula? Maelifu mia-yumo-na-malongo-mana-na-bana? Nakamo napanandi! Iyi imbalilo ingulumba iyi u nnyambala nayumo. . . aba luko lōsa, ndimi, kangi ifisu. Ngimba ukabagila ukukēta, mwīnangu gwāngu mpala?

⁷⁷ Lilino kētésya, itolo bala Ilyene. Lilino:

Kangi yumo mwa bakulumba alinkwāmūla, ikuyoba kwa une, Ngimba bo bāni aba kangi. . .aba bafwīkigwe mu miselekesye imyēlu? kangi ko kūgu bikufumila abēne?

⁷⁸ Unkulumba alinkuyoba kwa Yohani, uyu yo Njuda uyu abāgenie bala maelifu mia-yumo-na-malongo-mana-na-bana, alinkuti, “Lilino, ugwe gwābaménye bala, abēne bo bōsa baYuda. Lōli bo bāni aba? Ko kugu abēne bafumileko?” Muketile iki u nkulumba āyobīle? “Yumo mwa bakulumba ālyāmwire,” (abo bo bakulumba pankyeni pa Kikota) “alinkunyāmūla une, ikuyoba, ‘Ngimba bo fiki aba bābo bafwīkigwe mu miselekesye imyēlu? Kangi ko kūgu bikufumilako abēne? Lilino, uswe twesa tumenye abaYuda nu lwītikāno lwābo na fyōsa bo ifyo, lōli mo ndili ngimba aba bālisile?’” Lilino kētésya:

Kangi une ndinkuyoba ku mwene, Nkulumba, ugwe umenye. (“Une—une—une ndikubomba,” Yohani alinkuti, “ikyene itolo kukindile une. Une ngamanya.”) *Kangi umwēne alinkuyoba kwa une, Abo bo bēne bābo bāsīle ukufuma ku butolwe ubukulumba,* (“Ukukīnda ingelo ni soka nyīngi isi, isukuliko ni fipīngo, une ndalile nīsile.” Muketile?) . . .aba bafumile *ukufuma mu bukulumba* ubutolwe, *kangi basukīle u nselekesye gwābo,* . . .(mu kipanga? Ngimba ikyo kikupilikigwa kitalusye?) . . .*basukīle imiselekesye gyābo, kangi batēndīke igyēne myēlu mu lilopa lya Kang’osi.*

. . .abēne bali *pankyēni pa kikota kya Kyala, kangi bikumbōmbēla Umwēne pamusi na pakilo.* . . (ywani ikumbombela une mu nyumba yangu? Unkasi yange. Ngimba uko kotalusya?) . . .*kangi mu tempeli Yake:* . . . (uyo yo yūyo ikwitūgāsya na une mu nyūmba yāngu kangi mu bukabi bwāngu, yo nkasi gwāngu. Umwēne yo yūyo ikwitūgāsya na une, kangi ikusuka imyēnda gyāngu, kangi ikukyūnga ifindu fyāngu fitēndekisye kuli une) . . .*kangi umwene uyu ikwitūgāsya pa kikota isakwitugala pakati pa bene.* (O, mwe, pilikisya!)

Kangi abēne batisakuya ni njala kangi mma, . . . (bābonekaga ngati abēne bāpondilwe ifyakulya panandi bikwīsa mula) . . .*nakōpe bisa abēne nu*

kūmilwa kang'i mma; napamo lisa ilisuba ukubala pa bēne kang'i mma, napamo nu kōkya kulikōsa.

Kabuno u Kang'osi uyu ali pakati pa kikota isakubalyesyaga abene, kang'i isakubalongosyaga abene ku nyibuko sya misi: kang'i Kyala isakusyūla . . . amasosi gōsa ukufuma nkisige kyābo. (pala Umwene alipo, pala alipo u Nsīngilīgwa gwinu)

⁷⁹ Balipo maelifu mia-yumo-na-malongo-mana-na-bana, balipo ababombi bāko. Popāpo “abāna ba Kitangalala” apa, mūndu mpala uyu ālalusīsyē ililālusyo, ikyēne kyo . . . yūyo āsūmīle ililālusyo ilikētesīgwe ili. Une ngwinogona une mbagile ukuti ngilenie ilyēne kunyuma apa mu . . . pabuyo bumu, lōli “akabalilo kākō abēne bisakutāgīgwa pānja,” kitikusanusya ukuti abene bisakutagigwaga ukufuma ku minogonelo ga Kyala. Abēne batāgīgwe panja pa fyakukaba fyamwambepo kuli akabalilo. Muketile, itolo akabalilo kanini.

⁸⁰ Panongwa yakuti, akabalilo kako unsololi alimbwene Israeli mu lisiku ili uyu umwene isaga ngako, umwene alinkuti, “Ena, Israeli isakuyaga akabalilo kako Sabata isakusoosigwa ngapo, kang'i—kang'i abene bikulisya pa Sabata lulalula bo ilisiku lililyosa, kang'i ifindu fyosa ifi?” Umwene alinkuti, “Ena, ngimba Ugwe—ngimba Ugwe ubāgile siku . . . Ngimba Israeli isa lōsa ukwibwībigwa lōsa?”

⁸¹ Umwēne alinkuti, “Ngimba ku mwanya ko kutali bulebule? Ngimba i kīsu kyo kisolofu bulebule? Gela ikyene ni ngili yila yilambalele pankyeni pa ugwe.”

Umwene alinkuti, “Une ngabagila!”

⁸² Umwene alinkuti, “Nakamo mbagile Une ukwibwamo siku Israeli.” Naloliloli umma! Israeli atisakwibwigwamo siku.

⁸³ Popāpo, umwe mukukēta, *bwilanabwila* kang'i *Bwasyēpya* fyo kīndu fibili ifikīndāne. Israeli yo atāgīgwe pānja, lōli komma pānja pa minogonelo ga Kyala. Kang'i Pauli ikuyoba ikyene kubwa kuno, linga une nāli na . . . nāli na kabalilo ukufunda, polelo une mbagile mbibimbibi ukwisa ku Lisimbo ili . . . Une mbagile ukubagomosya abene kwa umwe, muketile, ikyo kikwisa pa linogono lyangu.

⁸⁴ Pauli ikuyoba ukukilania kula, āyobīle ikyo ukuti uswe Bāpānja tupilike, injila iyi uswe twēndaga kang'i iki uswe tubōmbile. Muketile? Panongwa yakuti linga Kyala akāpūbīsye mma ulusamba lwakwanda, muketile, kang'i uswe itolo tukusomekigwamo, muketile, . . . Kang'i Israeli, uyu ākupililigwe ku kabalilo, umwene aatile. Ku kabalilo itolo, Israeli aagogigw'amaso. Uko ko kutalusya, loli ikikīngo kisakufyusiyigwa ukufuma ku kisige kyabo. Kang'i ako ko kabalilo kākō u Gwapanja ugwabumalikisyo apāpīgwe mu Kitangalala kya Kyala, polelo ikikīngo kyabo kikufyusigwa ukufuma ku maso ga Israeli. Kang'i abēne bisakuyobāga, “Uyu

yo Mesiya Uyu uswe twāndondaga ukukēta.” Uko ko kotalusya, loli i kifigo kya Gwapanja kigaligwe (i ngalaba yo—yo yigaligwe mosa), likayapo kangi mma—nalimo kangimma ipyāna ili lisyēle kuli u Gwāpānja akabalilo kala.

⁸⁵ Lilino, une ngwega akabalilo kosa pa lilālúsyo limolyene. Kangi umundu yumo ikuyoba, “Lilino ugwe utikufika ku lyangu.” Ena, uswe tukubopesyaga mōsa nukukēta linga uswe tukabagila ukufika ku lyene.

⁸⁶ Umma ndaga, apa lilipo i—i litali limo. Kangi akayabo kalikosa ka akene unkíkúlu āsūmíle pamo unnyāmbála uyu āsūmíle, pamo kali ywani umwēne, ko kotalusya.

53. Ngimba ikyēne kikaya kyābwanaloli ukuti u Ntwa Yeso akāfwilile i kīsu kyōsa, ukusanusya aligwēsa nkīsu, lōli ndigi. . . (Lilino, une mbagíle ukulīngānia ikyo, lōli umwēne nkíkulu, umwēne nnyambala pamo umwēne nkíkulu, kali ikyēne kyo fiki, kikuboneka ngati u nkíkúlu ikusimba.) . . . **lōli tutigi kuli aba—tutigi kuli aba mu kayabo kalikōsa ka kīsu, bābo Tāta nalōli āpēle ku Mwēne? Bala bābo bo lukāli u lwālo lwa kīsu, Kyala āsayilile ku Būmi Bwasyēpwa, ukuya asalile abēne ukufwana nu bwikyele ubununu Bwake Mwene?**

⁸⁷ Naloliloli, uko ko kotalusya! Uko ko katikati kotalusya. Yeso āfwilile panongwa . . . komma itolo uku . . . Umwēne iganíle.

⁸⁸ Unko uswe tukēte, une ngwītíka i . . . Une—une ngwitika abēne bikubala . . . ililālúsyo likwisa mu iki:

54. Lisimbo kisita kwílámwa likutubūla uswe ukuti aba bo bala bābo batisakuya—bo bala bābo batisakupokigwa. Polelo . . .

⁸⁹ Uko ko katikati kotalusya. I Lisimbo likutubūla uswe ukuti balipo abāndu aba basungulígwe ngāni na Kyala ukuya batāgígwe.

⁹⁰ Ngimba ugwe kulonda ukubala ikyo, ukuti ikyene akabalilo kosa kikuyaga panja pa minogono gako? Umma ndaga, unko uswe tusanukile kula lilino ku Būku gwa—gwa Yuda, Yuda ikuyoba apa.

Yuda, umbombi gwa Yeso Kristi, u nkundwe gwa Yakobo, ku bene aba bakemesigwe na Kyala u Tata, kangi bakyūngigwe mwa Yeso Kristi, kangi bakoleligwe:

⁹¹ Kēta kwa ywāni umwēne iktwāla Ikyēne? Komma untulwanongwa, komma itolo ubulūmbilila bwa bubāngeli, lōli ku bakēmesigwe na bakōleligwe. Muketile, bala aba batalile bali mu Kitangalala.

Kisa kwa umwe, kangi ulutēngáno, nu lugano, fibālisígwe.

Baganigwa, . . . une ngupa bōsa ubwīyūle ukusimba kwa umwe isya bupoki ubwatwēsa, ikyēne kyāli

kyalufũmbwo kuli une ukusĩmba kwa umwe, kangĩ uku basukānia umwe...mubagile umwe nulusũbilo ukuluwĩla u lwĩtiko ulu akabalilo kamo lwapēgigwe ku bĩkemo.

Namanga balipo abanyāmbala bamo bāfulile nkati kisitakumanyigwa, bābo bāli bo kukāli kwa iyolo bāpaguligwile ku butāgigwe ubu,...(bulebule?) ... ukusanusya ipyāna lya Kyala gwĩtu ku bulogwe,...

⁹² Bapāguligwe kwa iyolo! Komma ukuti Kyala ālitũgesye kunyuma pa kikota, nukuti, “Une nisakupoka unnyāmbala *uyu*, Une nisakutāga u mũndu *yula*.” Ikyo kikāli ikyēne mma! Kyala āfwile, kangĩ akabalilo kāko Yeso āfwile, ubuhōmbe bwakupililaga ikĩsu kyōsa ku mũndu aligwēsa. Loli Kyala, ukwisila mu kumanyila-ngānila...Komma ukuti Umwene iganile...Umwene atikulonda ukuti yumo apyutigwege. Umwene alondaga aligwesa ukuya mpokigwe. Yila yali yo fundo Yake—yila yali fundo Yake Yasyēpwa. Loli linga Umwene aali Kyala, Umwene aamenye ywani uyu ābagile kangĩ uyu akabagile ukupokigwa. Linga Umwene akaamenye, polelo Umwene akaali Kyala unsitampaka. Polelo i Libangeli likumanyisya ikyo. Ukuti uswe tubagile... .

⁹³ Linga uswe twāli na kabalilo ukusanukila ukukilania apa mwa Baroma, unto gwa 8, kangĩ umwe mubagile ukubala ikyene. Abaroma, untu gwa 9, ubuyo bwingi fiyo mwi Bangeli. Baefesi, untu gwa 1. Kangĩ ugwe ubagile ukukēta ukuti ulusalolwa Kyala, ukuti ulwēne lubagile ukwĩma lulisikikisyo, Kyala āpēle ulwĩtikāno kisitakumeleligwa. Umwēne ātumile Yeso ukuti afwile bala bābo Umwēne āmanyile-ngāni. Muketile?

⁹⁴ Komma itolo ukuyoba, “Ena, ugwe kuyoba Kyala akamanya kali umwene isakupokigwaga pamo mma?” Kyala āmenye ukuti ugwe kwisakupokigwaga, pamo kali ugwe ubagile pamo mma, bo ikisu kikandamo siku, pamo Umwene akāli Kyala.

⁹⁵ Ngimba umwe mumenye iki amasyu *nsitampaka* gikusanusya? Kēta ku...kēta mwa dikisyonale nukusyāgānia iki i lisyu *nsitampaka* likusanusya. Fiki, Umwēne āmenye imbani yiliyosa iyi yibagile ukuya pa kĩsu, imbwele yiliyosa, imbwele inandi yiliyosa, akābũmi kalikosa. Umwēne āmenye ikyēne bo ifyēne fyakāli ukwĩsa mu kuyapo, pamo Umwēne akāli Kyala. Naloliloli, Umwēne āmenye ikyēne. Umma ndaga.

⁹⁶ Polelo, nkati mula, Kyala akābagile umma—umma ukuyoba, “Une ngukwegaga *ugwe*, nukukutuma ugwe ku gehena; kangĩ Une ngukwegaga *ugwe*, nukukutuma ugwe ku Mwanya.” Kyala alondaga umwe mwesa-babili ukubuka ku Mwanya. Loli ukwisila mu kumanyila-ngānila Umwene amenye ukuti yumoywene ikuyaga syōbi, kangĩ uyungi yula isakuyaga nnyambala kangĩ Nkristi. Muketile? Polelo Umwene afimbilisigwaga ukuntuma Yeso kukufwa, ukuponesya u

nnyambala yula uyu Umwene āmanyīle-ngānila uyu alondaga ukupokigwa. Ngimba umwe mukupilikisya icyene?

Lilino keta kuno:

Amasimbo kisitakwīlāmwa gikutubūla uswe ukuti aba bo bala bābo batisakupokigwa mma.

55. **Polelo linga ulutabulo lwakupililaga kyōsa i...uluko lōsa lwa Adam, kangi bamo bātāgigwe panongwa yakuti abēne bakālīpēle bēne ku lufingo, pamo u búpi, ngimba angāli mma...bagīle-...bābūke...ngimba umwēne isa...isakuyaga maka gamakapo ukukīnda imbātiko Syasyēpwa ni fundo sya Kyala Mwenemaka? Ngimba icyēne kibagīle ukuya...(U mūndu lilino, pa lilālūsyo lyakibili ili, ikusūma.) Ngimba āngali ubwīgane ubwābūke bwa mūndu bukaya bwabugute bwamakako ukukīnda imbātiko Syasyēpwa ni fūndo sya Kyala Mwenemaka?**

⁹⁷ Umma, nkundwe gwangu pamo kalumbu. Naloliloli umma! Kikayapo nakimo ikingi icyamakako ukukīnda...U mūndu atisamo siku ukufwānikisya ni u—u lubīngililo Lwasyēpwa ulwa bulōngi bwa Kyala. Ikyēne kikābagile ukuya, muketile.

⁹⁸ Lilino, ililālūsyo lyāko lyākwānda lyāli litalusye. Ililālūsyo lyāko ilyabubili likabagīle ukuya, mwinangu. Panongwa yakuti kēta, kēta mu njila icyēne kusimbiligwe apa, muketile: “Ngimba āngali ubwīgane ubwābūke bwa mūndu bukaya bwabugute bwamakako ukukīnda imbātiko Syasyēpwa nu lubīngililo lwa Kyala Mwenemaka?” Fiki, naloliloli umma. Ngimba bubagile bulebutu ubwīgane bwa mūndu ukuya bwa bugute bwamakako ukukīnda u lubīngililo lwa Kyala Mwenemaka? Kangi u mūndu nkayīlo ka mumbili ukwīgana iki umwēne ikulōnda, kyabugute ubwīngipo ukukīnda iki i Kyasyēpwa, Kyala mpelelesye abagīla ukuya? Naloliloli umma! Ikyene kikābagīle ukuya, muketile. U Kyala Gwasyēpwa, u lubīngililo lwa Yūyo lo lupelelesye, ngimba ugwe ubagīle bulebutu ukuyoba ikyo u—u mūndu gwamumbili pāsi apa, kali ngolofu bulebutu (kangi umwēne abagīle ukuya), i bīngililo syāke mu njila nayimo āngali sikufwānikisania na iki: u—u lubīngililo lwa Gwasyēpwa kangi Kyala Mwenemaka.

⁹⁹ [Kalumbu ikuyoba kwa Nkundwe Branham—Nsimbi] Ena. [“Une nsuluménie. Une itolo nālōndāga ukulālūsya ililālūsyo, kangi—kangi ugwe ukambilikisya iki une ngusanusya pala.”] Ena, umma ndaga, kalumbu. [“Une ndikwitika ikyo na panandi, une nāsanusyaga ‘u lubīngililo Lwasyēpwa lwa Kyala lukwitoga-pamwanya pa bwīgane ubwābūke bwa mūndu.’”]

¹⁰⁰ Uko ko kotalusya. O, ena, une—une mbalile icyene nubusobi kokuti, muketile. Umma ndaga. Ena, ugwe uli katikati ntalusye kokuti, kalumbu. Une ngāmenye ilyene lyāli lilālūsyo lyāko—lyāko. Umma ndaga. Lōli, muketile, kūko une ndinalyo ilyēne apa, muketile, . . . Lilino unko une ngēte, “Ukupililila u luko lōsa lwa Adamu, kangi bamo bātāgigwe panongwa yakuti

abêne bakālīpēle bēne—bēne ku u búpi bwa ikyēne, ngimba āngali ubwīgane ubwābùke bwa mūndu bukaya bwabugute bwamakako ukukīnda imbātiko Syasyēpwa ni mbīngililo sya Kyala Mwenemaka?” Muketile, une—une ngāsānwīsye kanunu ilīnogōno lyāke apo. Ena, u lubīngililo Lwasyēpwa ulwa Kyala Mwenemaka. Ena, ikyo kikumasya isyene.

¹⁰¹ Une ngusakikisya aligwesa ikupilikisya ikyo. Ugwe kubomba, fyusya amaboko ginu. Ikyēne—ikyēne kyo fūndo Yasyēpwa ya Kyala Mwenemaka, gabagile naloli ukuya kubutali pamwanya—kubutali pamwanya pa iki u mūndu ābagile ukubōMba.

Lilino:

56. Une ndikupilikisya u bwēlu pa lōsyo lwa mīsi, mu ntu gwa 28 gwa . . . ilinandi lya 19, lya Matai. Ngimba iki kitikusanusya fiki?

¹⁰² Ena, lilino, lumo ikyene kitikunyegaga une loli itolo i miniti. Kangi unku uswe umunduyumo ukusanukila na une linga umwe mukubombaga, kwa Matai, untu gwa 28, kangi ilinandi lya 19. Kangi uswe twisakusyaganiaga, itolo iki u mundu ali . . . malongo-mabili-na-fihano . . . Lilino, Iki kikukupelaga ugwe ukuya na maka linga ugwe itolo kwitugasyaga ni Kyene. Ikyene kyo—Ikyene kyo kinunu, umwe muketile. Ikyene kikaya kyabubangeli mma, loli Ikyene kyo . . .

¹⁰³ Lilino uswe tuli . . . Lilino apa po apa abandu bikugela ukuyoba, “Lulipo ulukanikano mu li Bangeli.” Lilino, une ngulōnda umunduyumo ukusanukila ku . . . na Matai 28:19. Pamo, umma, une ngulonda umunduyumo . . . Matai 28:19. Une ngulonda umunduyumo ukusanukile ku Imbombo 2:38. Ugwe muli nalyo i Bangeli lyāko apo, Nkundwe Neville?

¹⁰⁴ Kangi une ngulonda umwe ukubala pamwibene lilino. “Kangi une ngubanangisyaga umwe ukukaninikana kwakatikati mu li Bangeli. Kangi iki i—i Bāngéli . . . A bāndu bikuyoba ‘i Bāngéli litikukanikana Lyēne,’ une ngulōnda umwe ukwēga iki mu bwīnogonelo.”

¹⁰⁵ Kangi iki kikapela abapulofesala ukuya bāmbuha. Loli Ikyene—Ikyene kyo kipepe. Lilino une nisakubalāga Matai 28:19, umwe ngongesya une. Kangi mwe bamo ba umwe na Imbombo 2:38, mulitendekīsye ilyēne. Une ngwandaga ku linandi lya 18, ili lyo ntu ugwakwigala gwa Matai:

Kāngi Yeso alinkwīsa bukuyoba ku bāke abafundi- . . . alinkuyoba ku bēne, ikuti, Amaka gōsa gapegīgwe kwa une ku mwanya na nkīsu. (gali kugu a maka ga Tāta?)

¹⁰⁶ Linga a maka gosa ku Mwanya na pa kīsu gapēgīgwe kwa Yeso, Kyala akaya na maka nagamo apo, bule Umwēne? Pamo ngimba Umwene itolo āyobīle akapango? Ngimba Umwēne āsūngāga? Umwēne āsanusyāga Ikyēne! Ngimba

umwe mutikwitika Umwene āsanusyāga Ikyēne? Ena, linga a maka gōsa gapegígwe ku Mwēne, gali kugu amaka ga Kyala akabalilo pala? Umwēne āli Kyala! Ikyo kyo katikati. Ikyo kyo kindu kyene iki kiliko ku kyene. Ikyo kyo itolo kyosa kyāli. Muketile, Umwene āli Kyala; pamo lumo alipo yumo itugesye pala, nalōli āli na maka gamo, akaya nago agēne kang’i’mma. Muketile? Polelo ugwe ukabagila—ugwe ukabagila ukufubania Ilyene. Uswe tukukyagaga ikyo palapala pa kindu kilakila apa. Umma ndaga:

...Gōsa amaka mu mwānya kang’i kīsu go...mu mwānya kang’i mu kīsu.

Būka umwe polelo, ...manisyaga ifikolo fyōsa, bōsyaga abēne mu ngamu ya Tāta, kang’i iya Mwanundumiana, kang’i iya Mbepo Mwikemo:

Ukubamanyisa abēne ukubōmba ifindu fyōsa kilikyōsa Une mbalagile umwe... keta, Une ndi nanumwe bwila, kōpe nakubumalikisyo bwa kisu.

¹⁰⁷ Imbombo 2:38, lilino umunduyumo bāla. Gūlila itolo i miniti. Imbombo, unto gwa 2, ilinandi lya 38. Lilino, pilikisya kifuki fiyo lilino, kang’i itolo yaga mfindang’oma, kang’i uswe twisakukéta lilino. Lilino, ili lyo masiku kalongo ukufuma pāpo Yeso ābabūlile abēne lilino, Matai 28:19, “Būka polelo, manisyaga ifikolo fyōsa, bōsyaga abēne mu ngamu ya Tāta, ya Mwanundumiana, kang’i ya Mbepo Mwikemo.”

¹⁰⁸ Lilino, Peteri, amasiku kalongo ukufuma pala...Abene bakālumbilile ubulumbilili ubungi. Abēne bābūkile mmwanya nkyūmba kyapamwanya kya Yerusalemu, nukugūlila kula (ku masiku kalongo) kuli Mbepo Mwikemo ukwisa. Balinga bamenye ikyo? Pa buyo ubu. Apa alipo Peteri, Peteri ali ni fungulilo sya Kitangalala. Umma ndaga, uswe twisakukeeta iki umwēne ikubōmba. Matai, pamo une ngusanusya Imbombo 2, unko uswe twēge ilinandi lya 36:

Polelo unko yōsa i nyūmba ya Israeli yimanye nalolilōli, ukuti Kyala apelile uyu Yeso yulayula, uyu umwe...mwākomeleligwe, fyosa-fibili Ntwa na Kristi.

“Fyosa-fibili Ntwa na Kristi.” Yo nongwa, amaka gōsa kumwanya na pāsi gapēgígwe ku Mwēne.

Lilino akabalilo kako abene bapilike iki, abene bālasigwe mu ndumbula syabo, kang’i balinkuyoba kwa Peteri na...abangi ba batumigwa, Nnyambala na bakundwe, ngimba uswe tukubombaga fiki?

Peteri ālyāmwire...Peteri āyobile ku bēne, Pinduka, aligwesa gwa umwe, kang’i ōsigwa mu ngamu ya Yeso Kristi ku busyūle bwa mbibi, kang’i umwe mwisa kwambililaga icyabupi kya Mbepo Mwikemo.

109 Lilino, kulipo ukukanikana, Matai ätile, “Osy mu Ngamu: Tâta, Mwanundumiana, Mbepo Mwikemo,” kangi Peteri äyobîle mu Imbombo 2:38, amasiku kalongo pabutasi, “Pinduka, kangi ya môsigwe mu Ngamu ya Yeso Kristi.”

110 Polelo akabalilo akaköngö ulupîndiko lwäyobîgwe—lwäyobelîgwe, pamo, u lösyö, mu i Bängëli, ikyene kyo Imbombo untu gwa—gwa 8, akabalilo kako Filipu äbukîle nukulumbilîla ku . . . ku—ku baSamaria. Kangi abêne bälÿämbilîle u Mbepo Mwikemo, kangi abêne bälÿösigwe mu Ngamu ya Yeso Kristi.

111 Akabalilo akangi ikyêne kyäyobîgwe isyaikyene, kâli akabalilo kâko a Bâpanja bälÿämbilîle Ikyêne, Imbombo 10:49:

Kangi akabalilo kako Peteri . . . ikuyoba amasyu aga, keta, u Mbepo Mwikemo alinkugwa pa . . . abene aba bapilike abene.

Kabuno abene bapilike abene bikuyoba mu ndimi, kangi ukukusya Kyala. Polelo alinkuyoba Peteri,

Ngimba u nnyämbäla abagîle ukukanisya amäsi, ukukëta ukuti aba . . . bämobilîle u Mbepo Mwikemo bo mümo uswe twäbombîle ku bwandilo?

Kangi umwene alinkubalagila abene ukösigwa mu ngamu ya Ntwa Yeso Kristi.

112 Lilino unko une njenakyo ikindukimo apa, itolo mbanängîsyö umwe akandukamo akanini ukuti umwe mutikwîbwäga ikyêne; nguyaga pakutëndëka akëgelelo akanini. Une nguyaga pakubîka . . . Silinga inguli- . . . ifikolo fya bändu ifi filimo nkîsu? Filipino fitatu: Ham, Shem, na bändu ba Yafeti. Balinga bamenye ikyo? Uswe tukufumila ku banabalumiana batatu bala ba Noah. Abändu ba Ham, abändu ba Shem . . . abändu ba Yäfëti bo ba Anglo-Saxon, abändu ba Shem bo i . . . I ngulilo itatu, iyo yo: baYuda, Gwäpanja, na sinda gwa Yuda na Gwäpänja. Lilino, këtësya, akabalilo kako kila pala . . . kangi *uyu* yo Ham . . . Shem, Ham, na Yafeti.

113 Lilino, u lösyö lwakwanda lwäyobîgwemo siku, lwäyobelîgwe na Yohani u Mösi. Balinga bamenye ikyo ukuya kyabwanaloli? Umma ndaga, une nguyaga pakukilämbalika *ikyêne* pa bwa apa, kubutali ukukilania apa, Yohani u Mösi. Kangi Yohani ösyäga abandu ndusoko lwa Yorodani, ukubalagila abene ukuti abene bapindukege nukuya batalusye na Kyala, nukulîsya ifyombo fyabo, nukulyesya abalöndo, kangi abasikali ukwikutisigwa ni hela yabo, nukuya batalusye na Kyala. Ngimba balinga aba basimenye isyo? Kangi umwêne ösyäga abêne nkisoko kya Yorodani, komma ukuti äbanyäfile abêne, komma ukuti äbönelile abêne, löli äbayubîke abêne! Linga ugwe utikwîka Ikyêne, apa alipo u lekisikoni, syäganîa linga ikyêne kikaya *baptizo*, uyu yo “osyaga, yubikigwa, ukubîkigwa pásî, ukusyiligwa.” Lilino, u lösyö lwakwanda lwäyobîgwemo siku isyaulwene, lwäli kula.

114 Akabalilo k̄abubili ul̄osyo lw̄ayobigwemo siku isyaulw̄ene, Yeso ālagile ulw̄ene, Matai 28:19.

115 Akabalilo akangi ul̄osyo lw̄ayobigwepo, k̄ali Imbombo 2:38.

116 Akabalilo akakōnge u l̄osyo lw̄ayobigwe isyaulw̄ene, k̄ali mu ntu gwa 8 gwa Imbombo.

117 Akabalilo akakōnge u l̄osyo lw̄ayobigwe isyaulw̄ene, lw̄ali mu—mu ntu gwa 10 gwa Imbombo.

118 Kangi polelo uswe tukw̄isa ukufumila ku kabalilo k̄uko Yeso āyob̄ile, apa, “B̄uka umwe polelo, manyisyaga ifikolo fyōsa, b̄osyaga abene mu Ngamu ya T̄ata, kangi u Mwanundumiana, Mbepo Mwikemo.”

119 Lilino unko uswe tugolosye i Lisimbo ili mosa, ikyākw̄anda. Une mbab̄ul̄ile umwe ukuti “likayapo nalimo i Lisimbo limolyene mwi B̄anḡeli ili likulw̄ana ni lin̄ine.” Une ngulonda umwe ukulitwala ilyene kwa une. Une nusumile ilyo ku fyinja malongo mabili na nt̄and̄atu, kangi une ngalyāgile ilyene mpaka na lino. Likayapo i Lisimbo ili likulwa- . . . Lina ilyene likulw̄ana ni Lyene, polelo ikyene kyo k̄indu lis̄imbigwe-nu-m̄undu. Umma, nkulumba, kukayapo nakumo ukulw̄ana mu i B̄anḡeli!

120 Lilino iki umwe mw̄ayob̄ile, “Bule isya *ikyō*?”

121 Apa ikw̄ima Yeso ikuyoba, “B̄uka umwe polelo, manyisya ifikolo fyōsa, ukubosya abene mu Ngamu ya Tata, Mwanundumiana, Mbepo Mwikemo.”

122 Kangi Peteri ikusanuka palapala kunyuma ukusyungutila, kangi alinkuti, “Pinduka, aligwesa gwa umwe, kangi yaga b̄osigwe mu Ngamu ya Yeso Kristi.”

123 “Apo po lulipo ulukanikano lwako.” Kikuboneka ngati ikyene. Lilino, lina ugwe kubala ni l̄inoḡono lyamumbili, kangi kisita i ndumbula inȳiḡuke, ikyene kisakuyaga kulw̄ana.

124 Loli lina umwe mukubala Ilyene l̄inoḡono-l̄iguligwe, “U Mbepo Mwikemo afisile iki ukufuma ku maso ga bamahala na bakomu,” Yeso ayobile lulo, kangi alinkupalisya Kyala panongwa ya ikyene, “kangi asetwile Ilyene ku banike ku luko ulu lwabagile ukumanyila.” Lina ugwe uli ni linogono, kangi komma ilinogono lya kwiganagwimwene, l̄oli i ndumbula iyi ȳiganile ukumanyila, u Mbepo Mwikemo isakukumanyisya ugwe ifindu ifi.

125 Lilino lina ikyene kitikufwanikisania. . . Ugwe uyobile, “Kumanya bulebule ugwe uli ntalusye?” Ena, ikyene kikufwanikisania ni Lisimbo lyōsa. Lina ugwe utikubōmba, ugwe uli nu kulw̄ana kwapabw̄elu apa.

126 Lilino une ngulōnda ukubal̄al̄usya umwe ililalusyo. Ugu go ntu gwabumalikisyo gwa Matai. Une ngw̄eḡaga iyene

mu bubũmbe ubunini, ukuti aligwesa gwa umwe...abāna bisakupilikisya Ikyēne.

127 Ukwēgeléla itolo, linga ugwe gwābalile akapango ka lugáno, kangi ukubumalikisyo bwa kēne kātíle, “Kangi Maria na Yohani balinkwitugasyága basangaluke bwíla ukufuma pala.” Mulimōsa, ugwe kuswíga uyu Yohani na Maria bāli aba balitūgèle bahobofu bwíla ukufuma pala. Lilino, linga ugwe kulonda ukumanya uyu Yohani na Mariya ali, ugwe kinunupo gomokela ku bwāndilo bwa būku kangi syāgània uyu Yohani na Maria ali. Polelo fika kunyuma kuno kangi syāgània uyu Maria āli, kangi kyo kikolo nki umwēne āfumileko; kangi uyu Yohani āli, kangi ikikolo iki umwene afumilaga, kangi iki ingamu yake yāli, kangi mumo abene bālyēgène, kangi fyosa fya ikyene. Ngimba uko kutalusya?

128 Ena, ikyo kyo kindu kilakila kukubala ili Bangeli apa. Akabalilo kako...Kéta, Yeso akāyobilemo siku, “Buka ōsyaga abandu mu ngamu ya Tata, mu ngamu ya Mwanundumiana, mu ngamu ya Mbepo Mwikemo,” i njila iyi abāndu ba butatu bikōsya. Likayapo i Lisimbo kuli ikyo mwi Bāngéli. Umwēne akāyobilemo, “Mu ngamu-nyīngi (n-g-a-m-u-n-y-i-n-g-i), ngamu-nyīngi” sya Tata, Mwanundumiana, kangi Mbepo Mwikemo.

129 Umwēne āyobíle, “Mu (n-g-a-m-u) ngamu,” yimoyēne. Kéta i Bangeli lyako pala nukusyagania linga ikyo kyo kutalusya, Matai 28, “Mu *Ngamu*.”

130 Komma “mu ngamu ya Tata, mu ngamu ya Mwanundumiana, . . .” iyo yo njila u ndũmbilili gwa butatu ikōsyēla. “Mu ngamu ya Tāta, mu ngamu ya Mwanundumiana, kangi mu ngamu ya Mbepo Mwikemo.” Ikyo kikaya nukuya mwi Bāngéli.

131 “Polelo mu ngamu. . .” Ugwe gwāyobíle, “Ena, polelo mu ngamu ya “Tāta, Mwanundumiana, kangi Mbepo Mwikemo.” Polelo yilipo i Ngamu yimo pala.

132 Ena, yo *tāta* ngamu? Balinga bamenye ukuti *tāta* yikaya ngamu? *Tāta* go mapalo. *Mwanundumiana* yikaya ngamu. Balinga bamenye *mwanundumiana* yikaya ngamu? Balinga aba *tāta* bali nkati muno? Fyusya ikiboko kyako. Balinga a bānabalumiana bali muno? Fyusya ifiboko fyinu. Mulimōsa, bo baliku ba umwe mukukōleligwa “Mwanundumiana”? Baliku ba umwe mukukōleligwa “Tāta”? Umma ndaga, *Mbepo Mwikemo* yikaya ngamu, *Mbepo Mwikemo* kyo iki Ikyene kili. Balinga aba bandu bali muno? Fyusya ikiboko kyako. Muketile? Mwākèta lelo umwe, u Mbepo Mwikemo yo iki Ikyene kili. *Tāta*, *Mwanundumiana*, kangi *Mbepo Mwikemo*, na kimokyene kya ifyēne fyo ngamu; yikayako nayimo i ngamu ku kyēne.

133 Ena, polelo, linga Umwene āyobíle, “Osya mu Ngamu ya Tāta, Mwanundumiana na Mbepo Mwikemo,” uswe kinunupo

tugomokelege nukusyāgānia Uyu Tāta, Mwanundumiana, kangu u Mbepo Mwikemo ali. Unko uswe tusanukile ku ntu gwa 1 gwa Matai polelo, muketile Uyu u Mwinitu uyu aali yula uyu uswe tubagile ukosya mu Ngamu nki. Kangu uswe tukwānda itolo lilino na Matai, untu gwa 1, kangu ilinandi lya 18. Bala kifuki, mwesa ba umwe.

¹³⁴ Lilino, ugwe gwe ulālusisye ililālusyo, une ngulōnda ukupa akanini akākwēgelēla apa. Lilino une nguyaga pakubika ifindu fitatu apa ukuti umwe mwisakupilikisyaḡa pabwelu, (ukutēndēka ikyākwēgelēla) a Mabāngēli aga na mabūku, ukutēndēka ikyākwēgelēla.

¹³⁵ Umma ndaga, une ngulonda umwe mungētēsye une kifuki, kangu aligwesa amungongesyaḡa une lilino. Lilino, *uyu* yo Kyala u Tāta. *Uyu* apa yo Kyala u Mwanundumiana. *Uyu* apa alipo Kyala u Mbepo Mwikemo. Lilino, balinga bikupilikisya? Ugwe yoba ikylene ukungōnga une. Ngimba ywani uyu ali *apa?* [Ikilundilo kikuyoba, “Mbepo Mwikemo.”—Nsimb] Mbepo Mwikemo. Ngimba ywani uyu ali *apa?* [“Tāta.”] Ngimba ywani uyu ali *apa?* [“Mwanundumiana.”] Lilino, iyo yo njila a bābutātu bikwītika ikyo, Muketile, ikyo kikapela uswe bīpūtafiwāni, itolo ukuya kibisi mūmo ikyēne kibagile ukuya.

¹³⁶ Un’Juda; iyo yo nongwa ugwe ukabagila ukubomba nakimo nu n’Juda. Umwene alinkuti, “Ugwe ukabagila ukuntumulania Kyala ntumbakasya tutatu nukumpa Umwene ku n’Juda.” Loli, naloliloli umma, ugwe ukabagila une nīne. Muketile? Umma, nkulumba. Umwēne yo Kyala yumoywene. Ikyo kyo katikati. Komma aba Kyala batatu. Lilino kētēsya mūmo—mūmo—mūmo kiyīlīle kipepe Ikyene.

¹³⁷ Lilino uswe tukusyaganiaga. Lilino, ywani yo... *Iki* yo Ywani? Yumo lāta lilino. Kyala u Mwanundumiana. Ngimba ikyo ko kotalusya? *Iki* yo Mwanundumiana. Ena, polelo Ugwise Gwāke yo Kyala. Ngimba isyo syabwanaloli? Balinga bikwitika ukuti Tata Gwake yo Kyala? Fyusya ikiboko kyako. Balinga bikwitika ukuti Kyala yo Tata gwa Yeso Kristi? Umma ndaga.

Lilino ubupapigwe bwa Yeso Kristi bwaali mu njila iyi: . . .

¹³⁸ Lilino uswe tukugomokela ukusyagania Uyu Tāta, Mwanundumiana, kangu Mbepo Mwikemo ali, yūyo Matai āyobīle “osya mu Ngamu ya.” Muketile, i Ngamu; komma ingamu-nyīngi lilino, ’nongwa yakuti isyēne sikabagila ukuya ngamu-nyīngi, ’nongwa yakuti sikayapo ingamu pala.

Lilino ubupapigwe bwa Yeso Kristi bwaali pa njila uyu: Akabalilo kako... unna gwāke Mariya aasingiligwe kwa Yosefu, bo abene bakali ukwisa palikimo, umwene aalinkwāgigwa na u mwana gwa Kyala u Tata. (Ngimba i Bāngēli likuyoba ikyo? Ngimba

i Bāngéli likuyoba fiki?) . . . *umwene alinkwāgígwa nu mwāna gwa Mbepo Mwikemo.*

139 Polelo aliku yumo gwa *aba* yo Tāta Gwāke? Lilino, ili Bangeli lyaayobile ukuti *uyu* yo Tāta Gwake, kangi Yeso aayobile ukuti *uyu* aali yo Tata Gwake. Lilino, ngimba aliku Yumo *uyu* yo Tata Gwake? Lilino, linga Umwene āli na batāta babili, lilino bule ikylene? Linga Umwene āli na batāta babili, Umwene yo mwāna nsigwana.

140 Lilino unko uswe itolo tubale ukukindilila panini:

Polelo Yosefu undume gwake, ukuya nnyambala ngolofu, akāliganile mma ukumpela umwēne kyākwegelelapo kyapakilūndilo, lōli ālīnogwine ukunsōsya umwēne ku sofu.

Loli akabalilo kako umwene inogonege pa findu ifi, kēta, u gwandumi gwa Ntwa alinkuboneka ku mwene mu njosi, ikuyoba, Yosefu, ugwe mwanundumiana gwa Davidi, komma ukutila ukummwega ku myako Mariya unkasigo: kabuno kila iki kili nkifuba kyake kyo kya . . .
[Ikilundilo kikuyoba, “Mbepo Mwikemo”—Nsimbi]

141 I *Fiki?* U Mbepo Mwikemo? Ena, abagīle bulebule u Tāta ukuya Tāta Gwāke, kangi u Mbepo Mwikemo ukuya Tāta Gwāke pa kabalilo kamokēne? Lilino, Umwene āli na batāta babili kokuti, linga ikyo kitalusye. Umma, nkulumba! U Mbepo Mwikemo YO Kyala. U Mbepo Mwikemo YO KYALA. Popāpo Kyala kangi u Mbepo Mwikemo yo Mūndu yulayulapamwene, kisita-apo Umwēne āli na ba tata babili.

142 Muketile, uswe tukusyagania *uyu Yohani na Maria* ali, bo kakindilepo akabalilo. Umma ndaga, uswe tukusyāgānia kali Peteri na Matai āgelāga ukutatikana yumo nu nnine pamo mma, muketile linga i Lisimbo likulwāna ni Lyēne. Ikyene kyo kisitakuyapo kwa bupilikisyo bwamwambepo. Uko ko kotalusya.

Loli akabalilo kako umwene inogonaga pa ifi . . .

143 Une ndinayo yimo yila, ilinandi lya 20. Lilino amanandi ga 21:

Kangi umwene isakutwalaga panja u mwanundumiana, . . . (U Mundu Uyu, aliku uyu yo āli gwa aba? U Mundu Yumoywene, Kyala.) . . . kangi ugwe kwisa kukōléla ingamu yāke . . . (Fiki?) [Ikilundilo kikuyoba, “YESO”—Nsimbi] . . . kabuno umwene isakupokaga abandu bake ukufuma ku mbībi syabo.

. . . iki kyōsa kyābōmbìgwe, ukuti . . . kubagile ukufwanikisigwa kīkyo kyāyobìgwe isya Ntwa nu nsololi, ikuyoba,

Kēta, u mfunde isakuyaga nu mwāna, kangi isakutwalaga panja u mwanundumiana, kangi abēne

bisakukôléla ingamu Yâke Imanueli, . . . ukwisila mu bulinganio, Kyala na uswe.

144 Popâpo ywâni âli *Yohani na Maria* aba bâlitûgèle bahobofu bwîla ukufuma pala? Ngimba yo Ywani uyu âyobîle, “Bûka umwe polelo, manyisyaga ifikolo fyôsa, ukubosya abene mu ngamu ya Tata, Mwanundumiana, u Mbepo Mwikemo”? Ngimba yo ywani u Tâta? I Ngamu ya Tâta, Mwanundumiana, Mbepo Mwikemo? [Umunduyumo ikuyoba, “Yeso.”—Nsimbi] Naloliloli, Ikyene kyâli. Naloli, kisita kulwâna ku kila. Komma na panandi. Ilyêne itolo likugolosa i Lisimbo môsa. Umwêne âli Tâta, Mwanundumiana, kangi Mbepo Mwikemo. Kyala âli (Imanueli) ikwitûgâsya na uswe, îtûgésye mu mbili ukukôleligwa “Yeso.”

145 Lilino, ubumanyisi bwabumobwene bwa kipanga kya Oneness, Une naloliloli ngukanikana na ikyo, ukwinogona ukuti Yeso yo yumo bo lôbe lwâko lo lumo. Umwêne âfimbilisigwâga ukuya na tâta. Linga Umwene akali umma, abagile bulebule Umwene ukuya gwise Gwake Mwene? Kangi linga u Tâta Gwâke âli nnyâmbâla bo i Butatu bula, polelo Umwene âpapîgwe u bupâpigwa ubwabusigwana na batâta babili. Polelo, umwe muketile, umwe muli bosa-babili basobi nu kukânikana. Muketile?

146 Loli u Bwanaloli bwa ikyene buli, bosa-babili Tâta, Mwanundumiana, na Mbepo Mwikemo, bo Bundu bumobwene. [Ubuyo busitakandu pa tepi—Nsimbi.] . . . ugwakwitugasyâmo mu nyumba ya mbili, ukwêga ubutulwanongwa ukufuma ku kîsu. Ikyo katikati kotalusya, “Kyala na uswe.” Lilino, polelo, akabalilo kâko Matai 28:19 . . .

147 Lilino, ugwe londesya Mmasimbo, kangi akabalilo kako ugwe ubagile ukummwaga kuko umundu yumoywene mwi Bangeli. . . (Lilino inogona isya ikyene, lilino komma ukukyitikisya iki kikukindege pamwanya ugwe.) . . . kûko u mûndu yumoywene mu i Bângeli âlyôsigwêmo siku mu ngamu ya “Tâta,” kangi u “Mwanundumiana,” kangi u “Mbepo Mwikemo,” gomokela kwa une nukumbula une ukuti une n’dinsyobi, kangi une ngubikaga ikimanyilo pa nyuma yangu nukwenda nkaya. Ikyêne kikaya mu Masimbo, ukufuma ku Bwândilo ukubuka Busetuli. Loli umundu aligwesa mu li Bangeli alyosigwe mu Ngamu ya Yeso Kristi!

148 Ugwe kuyoba, “Gûlîla i miniti, ndumbilili. Bule u Yohani? Umwene akâlyosisye mu ngamu yiliyosa na panandi!”

149 Umma ndaga, uswe tukusyâgânia iki kyâbonîke; unko uswe tusanukîle kula ku—ku i—ku Imbombo, untu gwa 19. Apo po apa uswe tukwaga abafundigwa ba Yohani. Umundu aligwesa alyôsigwe mu Ngamu ya Yeso Kristi, pa mwanya lilino mpaka uswe tukwaga ikibugutila iki ukukilania apa. Imbombo, untu gwa 19. Kangi unko uswe twande ukubala lilino, kangi uswe tukwaga abafundigwa ba Yohani:

Kangi ikylene kilinkuyapo pala, . . . akabalilo kako Apollo (uyu yo aali gwändagilo, apindwike) aali ku Korinti, Pauli bo akëndile ukwisila ifiloboko fyapamwanya ifya . . . Efesi: umwene ikubäga abafundigwa bamo, (abene bäli bakóngi ba Yeso)

¹⁵⁰ Linga ugwe itolo gwäkëtesisye untu ugwakunyumba bo gukãli gula, abëne bäli na kabalilo akakulumba fiyo mpaka abëne baywëgäga nukusangaluka. Balinga bamenye ikyo kyabwanaloli? Kangi Aquila na Priscilla bälimo mu lukomano. Kangi Pauli na Sila bākomigwe nukukyapigwa, nukubikigwa mminyololo. Ngimba ikyo kotalusya? Kangi abëne bikwisa ukukilania kula, nukummwäga Aquila na Priscilla. Kangi abëne bayaga nu lusanio pamwanya pala ukwisila mu ndumbilili gwa kiBaptisti, ukwisila nu ngamu ya Apollo, uyu äsisimikisyäga na Masimbo ukuti “Yeso äli Kristi.” Lilino Pauli ikummwäga umwëne:

. . . Pauli bo akëndile ukwisila ifiloboko fyapamwanya ifya . . . Efesi: . . . ikubäga abafundigwa bamo,

Umwene alinkuyoba ku bene, Ngimba umwe mwämbilile u Mbepo Mwikemo ukufuma päpo umwe mwälitike? . . .

¹⁵¹ Lilino, ugwe gwe mpala mwinangu gwa Baptisti, linga ikyo kitikukung’usya i–i mbānda ukufuma ku bufundakyala bwāko, akabalilo kāko ugwe gwayobile ugwe “gwambilile Mbepo Mwikemo akabalilo kāko ugwe gwälitike.”

¹⁵² Lōli Pauli älöndäga ukulälusya abaBaptisti aba, “Ngimba umwe mwambilile u Mbepo Mwikemo ukufuma päpo umwe mwälitike?” Lilino këtésya iki abene bāyobile:

. . . Kangi abene balinkuyoba kwa umwene, Uswe tumenye . . . kali aliko u Mbepo Mwikemo aligwesa.

Kangi umwëne alinkuyoba ku bëne, Ku fiki . . . (lilino, linga umwe mukulōnda ukwëga i lekisikoni gwa kiGriki apa, ilyëne lisakunängisya umwe, “Kwa bulebule umwe mwälyösige?”) . . . Ku fiki . . . ngimba umwe mwälyösige? Kangi abene balinkuyoba kwa umwene, Pasi pa Yohani ukugomokela kuno. Yohani ätösisye uswe.

¹⁵³ Lilino une ngulōnda ukulälusya: Linga ugwe gwäli nu lösyo lula, angali ugwe gwikutisigwe nu lwëne? U nnyambala yulayula uyu älyëndile Yeso panja nkisoko, nukummösyä Yeso Kristi, u nnyambala yulayula ösyaga abandu aba. Ulo lo lösyo ulumogi ulununu: komma u kunyãfila, komma ukonelëla, loli ukwiyubika mu Yorodani gwayiolo gwändipa pa buyo ubu Yeso alyosigwe. Inogona isya ikyo.

154 Pauli āyobīle, “Ngimba umwe mwāmbilīle u Mbepo Mwikemo ukufuma pāpo umwe mwālitike?” Abene... umwene... .

Abene balinkuti, “Uswe tumenye...kali aliko u Mbepo Mwikemo aligwesa.”

Umwene alinkuti, “Ngimba umwe mōsīgwe bulebule?”

Abene balinkuti, “Uswe tosīgwe.”

“Ngimba umwe mwālyōsīgwe bulebule?”

“Kwa Yohani!”

155 Lilino kētésya iki Pauli āyobīle. Kētésya apa:

Kangi umwēne alinkuyoba ku bēne, . . .mwāli umwe mōsig- . . .Kwa Yohani . . .Kangi abēne . . .

Kangi polelo alinkuyoba Pauli, Yohani naloliloli ālyōsisye . . .u lōsy- . . .ku lupīnduko, ukuyoba ku . . . bāndu, . . .abene bikufimbilisigwa ukwitika pa mwene uyu ikufumila ku mwene, uyu yo, pa Yeso Kristi.

156 Muketile, Yohani osyege itolo ku lupinduko, loli ulosyo lwa mmisi mu Ngamu ya Yeso luli ku buswe bwa mbibi. U buhōmbe bukātēndekīgwe akabalilo kala, imbibi sikābagile ukōmoligwa. Lilino . . .Ukwene kwamulaga itolo isya mabyebye, ukufwana pasi pa lulagilo. Luka 16:16, alinkuti, “Ululagilo na basololi baali mpaka Yohani, ukufuma akabalilo kala i Kitangalala kilumbililigwe.” Lilino ketesya. Kangi . . .Ketesya.

Kangi Pauli āyobīle kisita- . . .(lilino kētésya) . . . Ngimba umwe mwāmbilīle . . .

157 Ilinandi lya 5—lya 5:

Kangi akabalilo kako abene bapilike iki, abene bosigwaga (kangi) mu ngamu ya . . .Yeso Kristi.

158 Uko kotalusya? Polelo abāndu aba, abāndu mu Imbombo 2, bālyōsīgwe mu Ngamu ya Yeso. AbaYuda balyōsīgwe mu Ngamu ya Yeso. A Bāpānja bālyōsīgwe mu Ngamu ya Yeso. Kangi umundu aligwesa mu i Bāngeli lyosa alyosigwe mu Ngamu ya Yeso.

159 Lilino pāga pa buyo bumo ubu aligwesa uyungi ālyōsigwémo siku mu njila iyingi yiliyosa, kangi une nisakugomokelága apa nukunāngisya umwe kūko i kipanga kya Katolika kikwītikísya ikyēne, nukuyoba ukuti ugwe kwīnama ku kyēne. Kāngi kyāyobīle, “Babagile ukuyako abaProtestanti bamo bikupokigwaga panongwa yakuti abēne bali nafyo finandi ifya fimanyisyo fya Katolika, bo ulu bo lōsyo mu ngamu ya ‘Tāta, Mwanundumiana, kangi u Mbepo Mwikemo’; iki i kipanga kya Katolika ikīkèmo kyo kili nu bwabuke ukusanusya bula ubusisya ukufuma ku Ngamu ya Yeso, ukubuka ku ‘Tāta, Mwanundumiana, kangi Mbepo Mwikemo,’ kangi i kipanga kya

baProtestanti bikwitikisya icyene.” Iki kimo kitikubomba, une ngusyāla ni Bāngeli. Une ngwitika i Bāngeli.

¹⁶⁰ Ugwe kuyoba, “Nkundwe Branham, ngimba ugwe kutuma abandu ukōsīgwa kangi?” Naloliloli! Pauli ābōmbile, apa.

¹⁶¹ Lilino kētēsya, unko uswe twēge Bagalatiya 1:8, nukusyāgānia iki Pauli āyobīle:

...palema nalinga uswe, pamo u gwaandumi ukufuma ku mwanya, ikuluumbilila inongwainunu jilyosa kwa umwe. . . ndeke umweene ayege ngunigwe.

¹⁶² Wwaketa lelo umwe, “Linga uswe pamo u gwāndumi.” Kangi Pauli, u nnyambala yulayula, ukubatuma abāndu ukuti bōsīgwe kula kāngi aba bāli nu lōsyo ulununupo ukukīnda iki ugwe gwābōmbile, nkundwe gwāngu; panongwa yakuti Yohani u a Mōsi ali ntani gwa Yeso Mwene, ntani gwakibili; ukōsya u ntāni gwāke mwēne nkisōko kya Yorodani, nukusanuka itolo ukusyūngutīla nukubōsya abafūndīgwa ba Yohani. Kangi Yeso alinkuti, “Ikyo kitisakubomba!” pamo Pauli āyobile Ikyene, nukubatuma abēne ukōsīgwa ukwāndisya kangi mu Ngamu ya Yeso Kristi bo abēne bakāli bakalyāmbilīle u Mbepo Mwikemo; ukufuma pāpo abēne baywēgāga nukuntufya Kyala nukuya na kabalilo akanywamu, ukuya nu luyigo ulukulumba—ulukulumba, kangi ukusisimikisa ukwisila mu li Bāngeli (nu bufundakyala bwābo) ukuti Yeso āli yo Kristi. Balinga bamenye ukuti ilyo lyo Lisimbo? Untu gwa 18. Naloliloli icyēne kili. Wwaketa lelo umwe. Popāpo likayapo ililālūsyo ku Lyēne.

¹⁶³ Lilino unko une mbapepo umwe ifūngulilo panini. Lilino, umwēne akāsōkilēmo siku ndubātiko, lōli mwa Luka . . . Matai, untu gwa 16. Yeso, akabalilo kako abene bikusuluka pa kyamba, Umwene ikuyoba, “Ywani uyu u nnyambala ikuyoba Une ne Mwanundumiana gwa mundu ndili?”

¹⁶⁴ “Bāmo bikuyoba Ugwe gwe ‘Eliya,’ kangi bāmo bikuyoba Ugwe gwe ‘basololi,’ kangi bamo bikuyoba Ugwe gwe ‘iki, ikyo.’”

¹⁶⁵ Umwene alinkuti, “Loli ngimba Ywani umwe mukuyoba ndifiki?”

¹⁶⁶ Peteri alinkuti, “Ugwe gwe Kristi, u Mwanundumiana gwa Kyala gwabumi.”

¹⁶⁷ Kētēsya! “Uli nsayigwa ugwe, Simoni Bar-jona (mwana gwa Yonasi), umbili ni lilopa fikasetulamo siku Iki kwa ugwe.” Amen!

¹⁶⁸ Muketile, Ikyēne kikufimbilisīgwa ukwisa busetuli bwamwambepo. Umbili ni lilopa nasiku gwālimbūlīle Abelo ukuti umwēne āli nsōbi (Kaini, ukuti umwēne āli nsōbi), akālimbūlilēmo siku Abelo ukuti “Kaini āli nsōbi.” Lōli Ubwēne bwāli busetuli ubu Abelo ālinabo, “Ilyēne lyāli lilopa!” Uswē tukwisa mu lilālūsyo lila mmaminiti manandi. Ilyene lyali lilopa, komma iseke, isi syatusosisyemo uswe ukufuma mu

ngunda gwa Edeni. “Ilyēne lyāli lilopa,” kangsi Abelo, ukwisila mu busetuli bwamwambepo, āsetulīgwe na Kyala ukuti ilyēne lyāli lilopa, kangsi umwene, “Nu lwitiko,” Abahiburi 11:1 ikuyoba, “umwene apele kwa Kyala ilikemo ilinunupo ukukīnda Kaini. Iki, Kyala itikisyaga ilikemo lyake.” Mwaketa lelo umwe. Muketile, umwene ākipele ikylene ukwisila ndwitiko, ukwisila mu busetuli.

¹⁶⁹ Lilino kētésya, “Unyōfu ni lilopa fikasetula iki kwa ugwe,” (mpaka kula kwa Ntwa Yeso) “lōli Tāta Gwāngu uyu yo ali ku Mwanya asetwile Iki kwa ugwe. Kangsi pa lyālabwe ili (busetuli bwa Yeso Kristi) . . . Pa lyālabwe ili Une nisakuyēnga i Kipānga Kyāngu, kangsi ifipata fya gehena fitisakutola ukulwāna ni Kyēne.” Ikyo kyo iki Umwene aayobile. Bwamwambepo ubuset- . . . “Kangsi Une nguyoba ukuti ugwe gwe Peteri, kangsi Une ngukupaga ugwe ifungulilo sya Kitangalala. Kangsi kilikyosa. . . Panongwa yakuti ugwe uli nu nkolofwa gwamwambepo gwigwike pakati pa apa na Kumwanya. U nyōfu ni lilopa: ugwe ukēgamo siku mu seminale, ugwe nasiku ukēgamo ukumanyisigwa, ugwe nasiku ukēgamo u—u—u kalasi gwa bufundakyala. Lōli ugwe gwāsūbile pa Kyala, kangsi Kyala āsetwile Ikyēne kwa ugwe, kangsi ikyēne kyo naloliloli Masimbo agapabwēlu aga gikupinya Ikyēne palikimo. Une nguyoba ugwe gwe Peteri, uko ko kotalusya, kangsi Une ngukupaga ugwe ifungulilo; kangsi iki ugwe kupinya pa kisu, Une ngupinyaga Kumwanya; iki ugwe kwābula pa kisu, Une ngwabulaga Kumwanya.”

¹⁷⁰ Kangsi Peteri āli yo nnyāmbala-mfumusi pa Lisiku Iya Pentekosti, akabalilo abēne bōsa bātīlāga ukuyoba, umwēne āyobile mmwanya kangsi alinkuti, “Umwe banyambala ba Yudaī kangsi umwe mwe mukwitugasya mu Yerusalemu, unko iki kimanyigwe kwa umwe nu kupilikisya ku Masyu gangu. Aba bakaya bagāle mma bo umwe mukusakikisya, ukukēta ukuti iyene yo sala ya butatu iya lisiku, lōli iki kyo kila iki kyāyobigwe nu nsololi Yoeli. ‘Ikyene kisakwisa ukuboneka mmasiku ga bumalikisyo,’ ikuti Kyala, ‘Une nisakonelelaga u Mbepo Gwangu pa mbili guligosa. Abīnu abanabalumina na banabalīndwāna bisakusolola. Kangsi pa Gwāngu mbombinkikūlu, mbombinnyāmbala, nisa Une ukōnelēla pānja u Mbepo Gwāngu. Kangsi Une nisakunāngisya ifimanyilo mmwanya pamwanya kangsi nkisu kūsi, kangsi imbānda sya lyōsi nu mūyi. Ikyene kisakwisa ukuboneka bo likāli i Lisiku ilikulumba kangsi ilisisya ilya Ntwa ukafika, ukuti aligwesa uyu isakukōlelāga pa Ngamu ya Ntwa isakupokigwa.’” Mwaketa lelo umwe. O, mwe.

¹⁷¹ “Unko une mwaitolo njobe kwa umwe isya tāta Davidi,” umwene alinkuti, “umwēne yo fyōsa-fibili afwile kangsi asyīlīgwe, kangsi ilipūmba lyāke lili na uswe mpaka ilisiku ili. Polelo, ukuya nsololi, umwene āketile. . . aketile-ngani

Umwene ku kiboko Kyake ikililo, ‘Kangi une ndisakugutigwa. Kangi u mbili Gwangu gwise kutusya mu lusũbilo panongwa yakuti Umwene atisakuleka u moyo Gwangu mu gehena, kangi-somma ukwitikisya u Mwikemo Gwako Yumo ukuketa ububole.’”

¹⁷² “Kangi Davidi yo bosa-babili aafwile,” umwene alinkuti, “nukusyiligwa, kangi ilipuumba lyake lili na uswe ilisiku ili. Loli ukuya nsololi, umwene aaketiile-nganila ukwisa kwa Ungolofu Yula, Uyu Kyala ampelile fyosa-fibili Ntwa na Kristi.” O, mwe. Apo galipo a Masimbo ginu. Apo po kilipo ikindu. Ikyo kyo kyene.

¹⁷³ Lilino uswe tukusyāgānia apa, polelo, ukuti injila indalusye, kangi injila iyanaloli, kangi injila yēne iyi yāsayigwemo siku . . . Kangi Peteri ali ni fungulilo kangi pisiku lila akabalilo kako umwene alumbililaga, abene balinkuti. . . Lilino ketesya, apa kilipo Ikipanga kyakwanda. Umwe ba Katolika pilikila ku Iki. Umwe ba Campbell pilikisya ku Iki. Umwe ba Baptisti na ba Methodisti pilikila ku Iki. Kangi umwe ba kiPentekosti pilikisya ku Iki. Kipanga kya Kyala, Nazarene, Pilgrim Holiness, pilikisya ku Iki.

¹⁷⁴ Peteri ali ni fungulilo kangi umwene ali na maka, pamo Yeso āsyōbile. Kangi ikyēne kyo kisitakubōmbigwa kuli Umwēne ukusyōba, “ifindu ifisitakwānduligwa fibili, ikyēne kyo kisitakubōmbigwa kuli Kyala ukusyōba.” Umwene aali ni fungulilo. Yeso alimpele umwene ifungulilo. Akabalilo kako Umwene aasyukile pa—pa lisiku lyabutatu bo lula, Umwene ali ni fungulilo sya bufwe na gehena, loli komma ifungulilo sya ku Kitangalala. Peteri ali nasyo isyēne! Ikyene kyo katikati kutalusya.

¹⁷⁵ Kangi lilino ketesya, Peteri, ugwe uli ni fungulilo situlikigwe pa lubafu lwako, kangi ugwe kulumbililaga. Ililālusyo likwisa, abapĩnduki bākwānda aba kipānga ikipya. Ikyākwāndāna i Kipānga Kyakikristi. Lilino baKatolika, lilino baBaptisti, baMethodisti, baPresibeteri, ngimba umwe muli pa kimanyisyo kya Kipanga Ikipya? Syāgānia linga umwe muli.

. . . Nnyambala *na bakundwe, ngimba uswe tubagile ukubomba fiki?*

. . . Peteri alinkifyuka mmwanya kangi *alinkuti*. . . *Pinduka*, . . . *aligwesa* gwa *umwe*. . . (kēta mōsa, ndumiana; mūmo ugwe kubikila ifungulilo isya apo, Kristi isakubika ikyēne m Mwānya) . . . *Pinduka*, aligwesa gwa umwe, kangi yaga bōsigwe *mu ngamu ya Yeso Kristi*. . . (umo mo mūmo umwe mukuyila mu Iki) . . . *kubōmole bwa mbibi syinu, kangi umwe mwisa kwambililaga ikikungilwa kya Mbepo Mwikemo*.

¹⁷⁶ Ifungulilo silinkubūka “kolokoto” apa, kangi ikyēne kilinkubūka “kolokoto” Kula. Iyo yo nongwa abafundigwa

ba Yohani bafimbilisigwe ukwisa nukōsigwakangi, kangi, mu Ngamu ya Yeso Kristi (bo abene bakali ukubuka ku Mwanya), ukummwaga u Mbepo Mwikemo. Umwene alinkumilisa i Lisyu Lyake. Popāpo icyēne kitikubafufania umwe lilino, bule icyēne? Muketile? Naloliloli, Matai 28:19 kwāli mapalo, komma Ngamu.

¹⁷⁷ Umma ndaga, ko kabalilo kalinga aka uswe tuli nako? Ngimba uswe tubagile ukuya na maminiti kalongo na mahano agakōngelelāpo ukwāmula mabili ga malāluso agakōngelelāpo mbibimbibi nalōli? Ngimba uswe tubagile? Umma ndaga, uswe tukubopelāga nakalinga itolo. Une ndinago mabili pāsi apa kūsi, une nālōndāga ukwēga mbibimbibi, ikulūngisānia mulamula nkati na ili, linga une nābagile. Polelo une mbagile ukutwala amasyāle ga agene ulubunju lwa pa Ndungu.

**57. Ngimba Kaini āli luyungu lwa liyoka? (Ili lyo linnūnu lila.)
Linga momūmo, fiki Eva akaali ni kifuba mpaka bo Adamu amēnye umwene?**

Lilalila . . . Ililāluso lyo njila yilayila:

58. Ngimba icyēne kyāli ki—kipiki kyānalōli ukufuma kūko Eva ālile ikipaso? Umwēne alinkukēta ukuti icyēne kyāli kinunu ukuya kyākūlya.

¹⁷⁸ Umma ndaga, nkundwe, kalumbu, aligwesa uyu icyene āli, unko uswe tugomokele mwa Bwandilo nukwagania i kindukimo apa. Unko uswe tubūke ku Bwandilo 3:8, linga umwe mubagile. Umma ndaga, kangi pilikisya kifuki fiyo lilino.

¹⁷⁹ Lilino une nisakutwālāga akapāngo panyēni. Ukwēne kwāli lōsa kupelelesye kangi kwikēmo, kukāliko nabumo ubutulwanongwa pamo nabumo ububwāpuligwe. Lilino une nisakwēga i . . . lyāko . . . ililāluso lyākwānda ili icyākwānda. Ikipiki pakati pa ngunda . . . pakatikati pa ngunda, pakati pa mpiki. I *kipiki* kyāli “u nkikulu.” Lilino une ngusisimikisya ikyo kwa umwe ukwisila mu Masimbo linga umwe itolo kuyaga bafindang’oma amaminiti manini.

¹⁸⁰ Uswe twisakupilikisya icyākwānda ukuti kali umwēne āli . . . kali umwēne āli ni kifuba bo akāli ukummanya Adam pamo mma, pamo bo akāli . . . Pilikisya:

Kangi abene bāpilike amasyu ga NTWA Kyala ikwenda mu ngunda, kangi mbutalalifu bwa lisiku: kangi Adamu nu nkasi gwake balinkwifisa bene ukufuma ku kuyapo kwa NTWA Kyala pakati pa fipiki ifya mu ngunda.

Kangi u NTWA . . . alinkukōlela kwa Adam, kangi alinkuti . . . Ngimba ugwe uli kugu?

Kangi umwene alinkuti, Une nāpilike amasyu gako mu ngunda, kangi une nali nulutende, panongwa yakuti une naali bwasi; . . . (lilino, umwene akaamenye ikyo ilisiku lila lyapanayuma; ikindukimo kyabonike,

ikindukimo kyāsetwile ku mwene ukuti umwene ali ngelebuno) *kangi une ndinkwīfisa nimwene.*

Kangi umwene alinkuti, Ywani ākubulile ugwe ukuti ugwe gwāli ngelebune? Ngimba ugwe ulile ukufuma mu mpiki, . . . ?

¹⁸¹ Alīle ifya mpiki filinkutēndēka umwēne ukusyāgānia umwēne ali ngelebune? Mūmo une kingikingi njobile, (ili likaya sunga mma, une ndikusanusya ikyēne ukuya kya sūnga) “Loli linga ukulya kwa ma apulo kukupela abakikulu ukusyagania ukuti abene bali ngelebune, uswe kanunupo tuyabanisanie ama apulo kangi.” Muketile? Ikyēne kikāli ngelebune. Ikyēne kikāli mpiki, apulo abēne bālyāga, ikyēne kyāli mukugonana. Kētésya:

. . . Ngimba ugwe ulile ukufuma mu mpiki, kūko Une nakulagile ugwe ukuti ugwe ulingalyāga?

Kangi u nnyāmbāla alinkuti, U nkīkūlu uyu ugwe umbēle une, ukuya na une, umwēne ālimbēle une. . . u mpiki, kangi une nalōli nālile.

Kangi u NTWA. . . alinkuyoba ku nkīkulu, Ngimba iki kyo fiki iki ugwe nalōli ubombile? Kangi unkikulu alinkuti, Liyoka annsōngile une, . . . (ha?) . . . Liyoka annsōngile une, kangi une ndikulya naloli. (akabalilo katali bo umwēne akaya ni kifuba, muketile, ukwisila mwa Adam)

¹⁸² Adam ālimmēnye umwēne, kangi umwēne ali nkupāpa—kangi alinkupāpa Abelo.

¹⁸³ Lōli une ngulōnda ukubalālūsya umwe, itolo ukufuma ku buyo bwa bwīmilo ubwanaloliloli. Lilino ukusisimikisya kwa umwe ukuti umwēne āli mpiki, unkīkūlu aligwesa yo mpiki gwa kipaso. Balinga bamenye ikyo? Ngimba ugwe ukaya kipaso kya mama gwako? Naloliloli, ugwe guli. “Kangi pakatikati pa kipaso, pamo pakati pa mpiki, ikipaso iki umwene atikupalamasya.”

¹⁸⁴ Linga umwe mwisakukētésya, ngimba Yeso akāli Mpiki gwa Būmi? Ngimba Umwēne akāfīngile kula mwa Mwikemo Matai, pamo, Mwikemo Yohani, untu gwa 6, “Une ne Nkati gwa Būmi ugu gukufuma kwa Kyala ukufuma ku Mwanya”?

¹⁸⁵ Linga u mūndu ikulya ukufuma ku nkīkūlu. . . Kangi kēta, ukwisila mu bupāpigwe bwa. . . ukwisila mwa nkīkūlu, uswe twesa tukufwa; panongwa yakuti uswe twe bākwilāmbika ku bufwe (ngimba uko kutalusya?) ukwisila mu kupāpa kwa nkīkūlu. Ukwisila mbupapigwe bwa mundu, uswe twesa tuli bumi bwilanabwila. Unkikulu yo mpiki gwa bufwe, unnyambala yo mpiki gwa bumi; kabuno unkikulu atikutendeka nu bumi mwa umwene. Uko ko katikati kutalusya. I—i mbeyu iya bumi yikusōka ukufuma ku nnyāmbāla, yitalusyi. Yikubūka mu nkīkūlu, kangi u nkīkūlu yo nakimo lōli u nnyubatila; kangi

u mwan'umfyele akaya gwakulungisigwa, kyene ki kimbwela. Nakamo na kapatu ka lilopa lya mama lili mwa bonda; lipapigwe mu lilopa lyake, loli komma nakapatu nakamo *nkati* mwa bonda. Būka kasyage... pamo bala mwa būku gwa ngānga, pamo ndālusya u ngānga, ugwe kwisakuketa. Ikyene kikaya kula, umma, nkulumba, na kapatu nakamokene ka ikyene napanandi. Umwene yo itolo lifumbi, ikyo kyo kyosa. Kangi ubumi bukufumila ku nnyambala.

¹⁸⁶ Ikyo kyo luko kimogi ukubonesya ukuti ukwisila mu nkikulu, ukwisila mu kupeligwa kwakipeligwa, uswe twesa tukufimbilisigwa ukufwa, panongwa yakuti uswe tufwile nukwānda itolo; kangi kwene ukwisila mu Nnyambala Kristi Yeso uswe tubagile ukuya bumi. Kangi pala gilipo imipiki mibili mu ngunda gwa Edeni. Ngimba umwe mukabagila ukukibona ikyene?

¹⁸⁷ Kangi ketesya! Kangi mu lisiku lila pala alipo u Kerubi itugesye ubusikali u mpiki ugu. Ukuti linga abene bagonjilemo siku u Mpiki gwa Bumi gula, abene bosa angali bikwitugala bwilanabwila. Balinga bamenye ikyo? Abene bosa angali bikuyaga bumi bwilanabwila. Kangi akabalilo ka kwanda abene babagile ukonja ikyene... U Gwandumi alinkuti, "Uswe tukupakisigwa ikyene." Kangi abene balinkubika aba Kerubi pala ni nyibo isyandapi sila kubwa kubusokelo ukuponesya Ikyene. Abene balinkwega Ikyene ukugomokela ku Busokelo, nukuponesya u Mpiki gula ni nyibo isyapi sila ukuti abene bakabagile ukwngila mu Kyene (u Mpiki ugu).

¹⁸⁸ Kangi akabalilo kako Yeso ikwisa, Umwene alinkuti, "Une ne Nkati gwa Bumi, ukuti u mundu ikulya u Nkati ugu atisakufwamo siku." Pala gulipo u Mpiki gwako.

¹⁸⁹ Pala alipo u nkikulu gwako, pala kulipo ukugonana kuko kukutwala ubufwe. Itolo bo kususimikisigwe ukuti kilipo ikinyonywo kya kugonana, bulipo u bufwe bulekigwe ni kyene. Kangi mumo nalololi buliko ubupapigwe bwamwambepo, bulipo u Bumi bwa Syepwa busyele pa Kyene. Ubufwe bukwingila ukwisila mbupapigwe bwa nkikulu, kangi Bumi bukwisila mbupapigwe bwa Nnyambala. Ameni! Mwaketa lelo umwe.

¹⁹⁰ Lilino unko uswe tugomokesye kwa Kaini. Ngimba umwe mubagile ukumbula une kuko u mbepo yula kangi ubo ubwimi bufumileko? Linga Kaini...keta, linga Kaini ali mwanundumiana gwa Adamu uyu ali mwanundumiana gwa Kyala, ko kugu kuko ububibi bula bufumileko? Ikindu kyakwanda akabalilo kako umwene apapigwe, umwene abengile, umwene ali ngogi, umwene ali na kabini. Kangi lilino ega ikipeligwa kya baba gwake, ukwanda fiyo ku bwandilo, Lusifala, kangi umwene ali mbwandilo...umwene ali gwakabini na Mikaelo, iki kyalyandile ulutamio losa. Balinga

bamenye ikyo? Kangi Kaini āli kipeligwa kya tāta gwāke, iki umwēne āli gwakabini nu nkundwe gwāke nukungoga umwēne. Ikipelelesye kila . . . ikipeligwa kila kikābagile ukufuma ku kisoko ikipelelesye kila. Ikyēne kikwīsa . . . kyafimbilisigwāga ukwīsa ukufuma ku kisoko ikiniongafu. Kangi kētésya Kaini, mbibimbibi itolo bo umwēne āpāpígwe.

¹⁹¹ Kangi polelo Ábelo āpapigwe ukufuma kumwene, polelo umwene amelile ikifuba na Adamu, kangi umwēne āliménye—āliménye umwēne kangi umwēne ātwéle panja u mwanundumiana Abelo. Kangi Abelo āli luko lwa Kristi; kangi akabalilo kāko—akabalilo kāko Abelo āgogígwe, Seti ālyégile ubuyo bwāke; bufwe, ukusyiligwa, nu busyūke bwa Kristi, mu bwegelelo.

¹⁹² Lōli, lilino, Kaini iputāga; imbombo syāke syōsa isyamumbili, itolo ngati kipanga kyamumbili umwīsyūgu: abēne bikubūka ku kipanga, abēne bikwīpūta. Kaini iputāga; umwēne akāli nsitakyala mma, umwēne akāli mūndu gwa kikomyunisti. Kaini āli mwitiki; umwēne ābūkile kwa Kyala, umwēne āyēngile ikigemo. Umwēne ābōmbīle ikīndu kilikyōsa ikyābwīpūti iki Abelo ābōmbīle, lōli umwēne akāli nabo u busetuli bwamwambepo bwa bwīgāne bwa Kyala. Yisayigwege i Ngamu ya Ntwa! Mwaketa lelo umwe. Ngimba umwe muketile Ikyene? Umwēne akāli nabo ubusetuli bwamwambepo, kangi ikyo kyo iki kitamisye ni kipanga umwisyugu. Kangi Yeso āyobīle Umwēne isakuyēngāga i Kipanga Kyāke pa busetuli bula. Umwe mukupilikisya Ikyene? O, mwe, amaso ginu gabagile ukwiguka lilino. Muketile, ubusetuli bwamwambepo.

¹⁹³ Kaini ikwīsa: umwēne āyēngīle ikigemo, umwēne iputāga, umwēne alinkutwāla ilikemo, umwēne āfugēme pāsi, umwēne ālintūfifye Kyala, ālimmwīputile Kyala, umwēne ābōmbīle kilikyōsa ikyabwīpūti iki Abelo ābōmbīle. Kangi Kyala lōsa alinkānīle umwēne panongwa yakuti umwēne akāli nu busetuli bwamwambepo!

¹⁹⁴ Kongēsya ulukīndi lula ulwa Kaini: palapala pāsi ukukīnda mu ngalaba, ukufuma ku ngalaba itolo ukusōkako mu Israeli, ukufuma kwa Israeli mulamula nkati mwa Yeso, kangi ukufuma kwa Yeso palapala mpaka ilisiku ili; nukukēta linga kila ikyamumbili, ikipānga ikyalwālo, ikikafu kangi ikyūmu, ikyasukulu, une ngusanusya abanyambala aba bali na Masimbo, aba bamenye fyosa i fimanyisyo nu bufundakyala, abēne babagile ukulīngania ikyēne, ndumiana, itolo bo *ulo*, lōli kisita busetuli bwamwambepo! [Nkundwe Branham ikukuba ulobe lwake—Nsimbi] Uko ko kotalusya. Ikyo kyo kimanyisyo kya Kaini.

¹⁹⁵ Ili Bangeli lyātīle, “Aheli kwa bene! panongwa yakuti abēne bābūkile ikimanyisyo kya Kaini, babōpēlaga mbusobi bwa Balaamu, nukupyutigwa ndukanikano lwa Kora.” Yulayula

Būku, Yuda, umwēne alinkuti, “Abēne basūngulígwe ku butāgígwe ubu.” Naloliloli, abēne bali. Muketile? Ngimba Balaamu aali fiki? Umwene aali bishopu. Umwene aali pamwanya pa kipanga kyosa. Umwene aalisile kula itolo ukuya baalwalo mumo umwene aayilaga. Umwēne āpēle... Kēta ku mwēne imile pamwanya pala mu bufumuke, imile pamwanya pala mu bufumuke ubukulumba. Kangi abene bakāli basitakyala, abene bāli bitiki.

¹⁹⁶ Kila—kila ikikolo kya Moabu ukufuma mu mwanundidwana gwa Loti. Lōti yūyo alitūgēle. . . U mwanundidwana gwa Loti yūyo ālitūgēle nu gwīse, nukuya ni kifuba kangi alinkutwāla u mwanike, kangi u mwāna yula āli. . . kyātupwike ikikolo kya Moabu. Kangi abēne bāli kipāgūke ikikulumba. Bakulumba bāndu bamaluba, kangi abēne bāli na basōka na banyafyāle na bafumuke. Abēne bāli ba babishopu na bakadinolo na filifyōsa.

¹⁹⁷ Kangi apa bikwisa ikipambo kya bikemo-babunguluka, ikibugutila ikingi, Israeli; a kanini akaiyolo akapambo aka kāli kasitakapāgūke, abafipanga-fingi. Kangi abēne bābōmbile kilikyōsa kyāliiko pa mapu ukubōmbigwa, babibi bōpe. Loli iki ikylene kyāli, abene bāli nu busetuli bwamwambepo, kangi Kyala āli na bene mu Mbanda ya Moto.

¹⁹⁸ O, une—une mmenye abēne bāli ni fīndu fyamumbili, kangi abāndu balinkuti, “Ikipambo kya banyambala abatēkelakunyuma ukuya kila, nakimo ikyakubomba loli ukubaya abene panja.” Loli abene baali nu busetuli bwamwambepo, kangi abene baali ni Libwe ilitikigwe, abene baali ni njoka ya kikuba, abēne bāli ni Mbānda ya Moto yikubūka na bēne. Haleluya! Une mmenye umwe—umwe mukwinogona une ndi nyenyemuke, loli une ngaya mma. Une ngwipilika kanunu itolo.

¹⁹⁹ Kētēsya! Akabalilo kāko une ngwinogona, “Yula u Kyala yulayula, umwisyugu, ikwitugala na uswe.” Ilyene likāli busetuli bwamwambepo bwa Lisyu. Naloliloli, ilyene lili. Ilyene lyo Mwasyēpwa litalusye. Yisayigwege i Ngamu ya Ntwa! Ena, nkulumba.

²⁰⁰ Apa ālimile umwene pala, ugwalwalo; bala ikipambo kya baBaptisti kangi baPresbeteri bālimile pa kāmba, nukuya na bishopu gwābo panja pala. Kangi abene bāli itolo bīputipūti, kangi u luko lulalula ulwa bwīputipūti, abene bīputāga u Kyala yulayula. Abene balinkuti, “Kēta pāsi pala ku kipambo kya maka gala. Fiki, abene batikuya ni kipanga-kipāgūke. Abēne bakaya nakimo lōli ikipāmba kya bakūta-busekwa, balāte, babunguluka-bīkemo.”

²⁰¹ Ngimba uko kotalusya? Katikati, abene bāli. Linga umwe mutikwitika abene baali bikemo babunguluke, būka kunyuma ku Bwandilo nukusyagania akabalilo kako abene bakilenie. Kangi i kīka kyabōmbigwe, kangi Miriamu ākolelile i kisekese

nukubūka ukusuluka i kisōko, ukukikuba ikyēne; bikumoga mwa Mbepo, kangi Mose alinkwimba mwa Mbepo. Linga ikyo kikaya kipāmba kya iki uswe twābilibikile bābūke... bikemo babunguluka, une ngamanya iki kili; bikwimba nukunyēla nukutūfyā. Kangi akabalilo kōsa ifikolo fyabēngile abēne, lōli Kyala āli na bēne. Abēne bāli nu busetuli bwamwambepo, bākōngaga i Mbanda ya Moto yila.

²⁰² Kangi Moabu alinkuti, “Lilino, keta kuno. Uswe tukukolelaga bosa aba karadinolo na bosa aba bishopu, kangi bosa aba presibeteri, nukubasosya abene panja apa. Uswe tukubombaga ikindukimo ikya ikyene, panongwa yakuti uswe twe kisu ikyakwiputa. Uswe tutisakukileka kila ikyakwifumusya ukwisa ukuya kifuluganika nkati ni kipānga-kipāguke kyītu ikinunu.”

²⁰³ Kangi polelo abene babasosyaga abēne panja pala. Kangi abene bayengile ifigemo kalongo na fibili; ifyo fyo itolo katikati ifi Israeli alinafyo, ifigemo kalongo na fibili. Abēne bābikile amakemo kalongo-na-mabili pa kyēne, ingambako; itolo katikati iki Israeli āli nakyo, iki Kyala ālalusiye. Abene balinkubika ing’osi kalongo na sibili pa kyene, ukwimilila ukwisa kwa Ntwa Yeso Kristi; ing’osi kalongo na sibili mmabuyo gosa mabili.

²⁰⁴ Bosa abafumuke, aba bishopu na bosa, bālimile ukusyungutila. Abēne bālyāsisye i likemo. Abēne bāliputīle, abēne bāfyūsīsyē amaboko gābo kwa Yehova kangi balinkuti, “Yehova, tupilikaga uswe!” Ngimba abēne bagelaga ukubōmba fiki? Kangi ugwābo ugwaiyolo Balaamu alinkubūka panja bo lula, kangī u Mbepo ikusuluka pa mwēne. Naloli (lōli umwēne āli gwamumbili).

²⁰⁵ U Mbepo abāgile ukugwa pa nsyobi, i Bāngēli lyāyobīle. Umwe mupilikemo une ngumanyisya ikyo, lilino. “Ifula yikugwa pa bagolofu na basitabugolofu.” Loli ikyene kikufimbilisigwa ukufwanikisania ni Lisyu, apo po ugwe kukyāga ikyene.

²⁰⁶ Polelo akabalilo kako umwene ābombīle, kangī i... akabalilo kako u Mbepo, palema, pa umwene ālimbulile u Bwanaloli, umwēne āgēlile ukuguna Israeli, kangī umwēne alinkusaya Israeli.

²⁰⁷ Lilino, linga Kyala itolo ikuyindika i kipanga ikinunu, kangī u bishopu unnunu, kangī u ntimi nnunu, ikibugutila kya bandu basukulu, Umwēne apinyigwe ukwitikisya i likemo lila, panongwa yakuti umwene aali itolo mulwalo ntalusye bo mumo Israeli aali ntalusye; lōli umwēne akāli nabo ubusetuli bwamwambepo bwa Lisyu kangī ubwīgāne bwa Kyala. Mwaketa lelo umwe, uko ko kukindana umwisyugu.

²⁰⁸ Kēta kwa Yeso. Abene balinkuti, “Sōkāpo nu miana yula. Uswe tumenye umwene yo m’Samaria. Umwene ntoyofu. Ngimba ugwe kutumanyisya uswe? Ena, ugwe gwapapigwe mu

bulogwe. Ugwe ukalipo nakamo loli umwana unsigwana ukwisa nabo. Yo ywāni u tāta gwāko? Kuyoba Kyala yo tāta gwāko, ugwe gwamahelu! Fiki, ugwe kusanusya ukutubūla uswe? Uswe twāli balūmbilili, uswe twāli bishopu; ukwisila mu mbuya-mbuya-mbuya-mbuya-mbuya-mbuya-gwa-mbuya bāli balumbilili na bishopu. Uswe twāpāpigwe nukuswiligwa mu kipānga. Uswe tukīndilēmo mu syapamwanya ukukīnda-syōsa isya seminale. Uswe tumenye i Lisyu lililyosa ku kalata. Kangi ugwe kugela ukutumanyisya uswe? Ko kūgu ugwe nasiku ubukilemo ku sukulu? Ko kūgu ugwe gwābagile ukwēga ubumanyili ubu?”

209 Umwene alinkuti, “Umwe muli ba . . . ugwisēmwe u mōhēsi,” alinkuyoba Yeso.

210 Abene bakalinafyo ni fimanyilo ni fiswigo pakati pa bene. Abene bakali nafyo ifyakubumbulusya fya Bunyakyalala ni findu nkati mmyabo. Abēne bakāli ni sayo pakati pa bēne. Lōli Yeso āli lōsa busetuli bwamwambepo bwa Masimbo.

211 Abene balinkuti, “Fiki, ikyene kisimbigwe *mwakuti-na-mwakuti*.”

212 Kangi Yeso alinkuti, “Ena, kangi ikyene kyōpe kisimbigwe.” Lōli Kyala alinkusisimikisya u nnyāmbāla Gwāke ukwisila mu fimanyilo fyāke.

213 Peteri āyobīle kilakila, pa Imbombo 2, umwene āyobīle, “Umwe banyambala ba Israeli; Yeso gwa Nazareti, u Nnyāmbāla āsisimikisigwe na Kyala pakati pa umwe, ni fika ni fiswigo ifi Kyala abombile nu Mwene pakati, kangi ifi umwe mwesa mukumanya.” (apo umwe muli) “Umwēne ukuya ātwālīgwe panongwa ya i . . . ukwisila mu bapankyeni- . . . ukwisila mu ululwānywamu u Lukomano lwa Sanhedrin pamwanya pala. Loli ukwisila mu kumanyila-ngāni kwa Kyala, Kyala ampakilenganila Umwene ukufūma ukufwa u bufwe ubu. Umwēne mwālimpefifye Umwēne kula na maboko amagāsi kangi amabībi. Umwe mukomelelile u Nsōka gwa Būmi, Yūyo Kyala afyūsisye mmwanya. Kangi uswe tuli baketi ba ikyēne.”

214 Whu, yo ndumbilili nki! Nukubōmbamma . . . umwēne ātoligwaga nukungw’āla ingamu yāke yēne, lōli umwēne ālimmenye Kyala. Abēne balinkuti abēne “bālyēgile ukupilikila ku mwēne ukuti umwēne āli na Yeso.” Naloliloli, ubwene bo busetuli bwamwambepo. O, mwe. Lilino, mwaketa lelo umwe.

215 Kaini āli itolo mu lukindi lula, i kipanga kyāmumbili kili mu lukindi lulalula umwīsyūgu. I Kipanga Kyamwambepo kikāli kili ni Mbanda ya Moto, kikāli ni fika, ifiswigo, kikāli na Kristi yulayula; iki kikusisimikisya injila yosa ukufuma ku kang’osi uyu ikufwa, kangi mu ngunda gwa Edeni, mpaka u Kwisa kwakibili kwa Kang’osi. Naloliloli, yulayula mmayolo, umwisyugu, na bwilanabwila.

216 Kangi ulukīndi lula ulwa Kaini, lwiputiputi kangi lupuputigwe kangi lwasukulu, itolo ukusuluka mulamula; itolo mulamula, ilisiku lyōsa itolo mulamula. Balondesyabusobi kangi bafwīmi, bo mūmo Kaini āyīlile gwa Abelo, momūmo bayīlile abēne umwīsyūgu, kangi akabalilo kōsa bisakuyaga; bamumbili, basitakwitika. Uko ko kotalusya.

217 Lilino Bwandilo 3:8, kangi pópe une ngubíka 20 apa, une nāketelága pabutasi:

Kangi Adam ākōlīle . . . Kangi Adam ākōlīle u nkasi gwāke . . . Eva; panongwa yakuti umwene āli māma gwa bōsa aba būmi. (muketile, ikyo kyāli ukufuma ku bubwāpulo ubu bwātalile bwābonike pabuyo)

218 Kaini āli . . . “Lilino gulila!” Ugwe kuyoba, “Yabagile bulebule i njoka, liyoka?”

219 Loli, nkundwe, ketesya apa, ili Bangeli litikuyoba ukuti umwene aali liyoka; i Bangeli lyaayobile, “Umwene aali yo nkomu ukukinda—fyosa ifinyamana ifya mu ngunda.” Umwene akali kyakwafula umma, umwene aali kinyamana. Umwene aali yo . . . Kangi pala . . .

220 Kangi unko une itolo mbape umwe iki ukuya kikole ikinini pakati pa uswe, linga umwe mukubōmbága. Apo po pápo sayansi yifulugénie mōsa. Ikindu iki kili kifuki ukukinda iki abene babagile ukukyaga ku nnyambala, yo salila-mzee. Balinga bamenye ikyo? Loli kilipo ikindukimo pakati pala. Abene bakabagila ukutendeka ififupa fya salila-mzee ukwagana ni fifupa fya mundu, loli ikylene kyo kindu iki kili kifuki fiyo. Abēne babagile ukuntwāla umwēne ukufuma ku ngelegele. Abēne babagile ukuntwāla umwēne ukufuma ku ngelegele. Abēne babagile ukuntwāla umwēne pamwanya ku kinyamana kangi ikinyamana kilikyōsa. Abēne babagile ukuntwālīla umwēne ku kikīndingo. Ugwe kwegga ikindingo nukukwaba ikipapa ukufuma ku kyene, ikylene kifwene itolo bo nkikulu unnini. Itolo ikindu kilakila. Mwegela umwene kunyuma na filifyosa, imika abene pala, nukusulukila ku nkikulu bo . . . imika unkikulu bo lula. Ikyēne kyo itolo kilakila bo u—bo i—bo i kīndingo. Uluyayo lukubōpa panja lulalula, kangi ikiboko kikūsōka panja bo ulu, itolo bo mūndu. Lōli u salila-mzee ikwisa kifuki ukukinda ikyo. Ikyēne kyo kifuki, lōli abēne batikukyāgania ikyēne.

221 Apa kilipo ikyakusofu ikinini, linga ugwe kulonda ukumanya ikylene. Ugwe umenye pápo ikylene kiliko? Ikyene kifisigwe ukufuma ku bene. Abene babagile ukufukula ififupa fyosa ifi abene bikulonda. Abēne babagile ukukūmba . . . Abakumbaji babagile ukukūmba, kangi i sayansi, kangi i—kangi abagela-kabalilo babagile ukugela ingelelo sya kabalilo nu bugelelo bwa atomiki, lōli abēne batisamo siku ukukikola ikyēne. Kabuno lila lyāli liyoka ili lyāli fiyopo ngati nnyāmbala ukukīnda kalikōsa akāngi aka kālipo pa kīsu, kangi Kyala

ālingúnile umwēne nukumbika umwēne pa lwānda lwāke, kangī umwēne yo asanukīle kubutali ukugomokela ku njoka nubufwāne bwa mūndu nabumo. Lilino itolo tuna untu gwāko, bala basayansi, kangī baleka abēne bēge ikyo pa kabalilo.

²²² Loli i Bangeli likufumusya ikyo, “Umwene āli yo nkomu ukukinda-fyosa ifinyamana ifya mu ngunda.” Uko ko kotalusya. Umwēne āli kilungisanio iki kikwīma pakati pa mūndu na salila, kangī Kyala ālingúnile umwēne nukumbika umwene kubutali ukugomokela pa lwānda lwāke panongwa ya i—ya i kīndu iki umwēne ābōmbile. Umwene alinkunsōnga unkikulu uyu, kangī umwene alinkutwala panja umwanake ugwakipanga undumiana uyu aali Kaini, ukufuma ku kipeligwa kya bupūtiligwa bwa liyoka bwēne, u mōhēsī, ubu bukubūka mu liyoka uyu ābōmbile kila.

²²³ Kangī polelo umwēne alinkumela i kifuba nukupāpa, umwēne āmelile kangī ukufūma pāpo umwēne ābwāpulgwe. Lilino ketesya, umwene alinkwifuyula, umwene ali kifuki. . . Ena, umwene abombile u busobi. Lōli umwēne, naloliloli, āli sigwāna akabalilo kāko umwēne āmelāga ukwīsila mu ndume gwāke, kabuno kāla kābagīle ukuya utubalilo twīngi, twīngi ukufuma pala, imyēsī mīngi kangī amasiku mīngi ukufuma pala; ugwe ukabagila ukukīndanisya ikyo, uswe tukamanya, lōli umwe āpāpile ugwa Adam.

²²⁴ Kangī umunduyumo yōpe āli ni lilālusyo, ikuyoba, “Mulimōsa, u mwānundumiana. . . umwēne āyobaga umwēne ayaga. . . Bo Kaini āpāpīgwe, alinkuti umwēne ‘āli nu mwanundumiana gwa Ntwa.” Naloliloli, naloliloli, ikyēne kyābagīle ukuya. Ulwēne lwāli lulagīlo lwa kipeligwa. Iyo yo itolo katikati njila iyi ugwe uyīlīle umwisyugu. Akabalilo kāko ugwe upāpīgwe, Kyala itolo atikusuluka mma nukukupela ugwe. Ugwe gwe kimela kya tāta na māma gwāko. Kangī ugwe kwisakuyaga u. . . pisakuyaga i. . . abāna bāko bisakuyaga fimela fya ugwe. Ikyēne kyo kupāpana akabalilo kōsa, mulumula munkyēni ukusuluka, ngati imipiki gya seke ni findu bo ifyo; lōli ukugomokela ku bwāndilo. Une ngusubila ikyo kikulingania ikylene.

²²⁵ Ko kabalilo kalinga uswe tuli nako? Tukaya nako kangī mma. Pilikisya ku ili ilinunu ukuya likōnge. . . ili uswe tukwēgaga pa Ndungu: “Nu Mbepo yumoywene uswe twesa tōsigwe mu Mbili gumogwene. . .” (Uswe tukulonda ukumanya ikyo.) “. . . Kristi.” Pa kabalilo kala. . . Lilino, une ngwinogona une ngwegaga a Masimbo gamo, a Masimbo amanunu pa ikyo [Nkundwe Branham ikwāmula ili mu Kiyabo II, lilālusyo 60—Nsimbi].

²²⁶ Apa lilipo ilinunu limo, itolo ngati. . . Ngimba umwe mukunyītikisya una itolo iminiti yimo iyakōngelelapo pamo mabili, ukwāmula ili? Ilyēne libagile ukwiyāmula lyēne.

59. Akabalilo kăko—akabalilo kăko ugwe kuyoba “ababibi batisakupyaga Kwasyepwa,” . . . (Mulimōsa, lilino une ndinabo aba Jehovah Witness pa bubopelo, bule une?) . . . Akabalilo kako ugwe kuyoba ababibi butisakupyaga Kwasyepwa, ngimba ugwe kusanusya mu gehena pamo mwa suumbi gwa moto? Une mmenye ikyēne kikuyoba mu Busetuli (ilyo lyo ntu gwa 20) ukuti u gehena isakutagigwaga mu nyānja ya moto. Linga abēne batikupya Kwasyepwa, polelo kyo fiki kikuyoba ikya bēne?

²²⁷ Itolo bo une ngindilepo itolo ukuyoba, nkundwe pamo kalumbu, aligwesa umwēne āli; abēne bikwisa ukuya nabamo, kikayako nakimo ku bēne. Abēne bāli nu bwāndilo, kangi pala abēne bikumalika; abēne bakaya itolo nakimo kangi mma. Bulebule bīsa . . . ko kabalilo katali kaki aka abene bikupyaga, ikyo kyo itolo kikafu ukuyoba. Loli, kēta, pala . . .

²²⁸ Linga ugwe ubagile itolo ukutwala iki mu linogono lyīnu, muketile, ikyēne kyo kipepe fiyo. Lulipo lōli uluko lumolwēne lwa Būmi Bwasyepwa, kangi ulu lukwīsila mwa Kyala Mwēne. Kangi Kyala mwēne yo Būmi Bwasyepwa. Linga ugwe kwisa itolo ukufika muno mu lekisikoni, kētēsya i lisyu lya kiGriki Zoe. Zoe yo “Būmi Bwasyepwa.” *Būmi Bwasyepwa* yo “Kyala.” Kangi Yeso aatile, “Une ngubapa abene u Bumi Bwasyepwa.” Kangi linga ugwe kwisakukēta muno ku lekisikoni, ilyēne lyātīle, “Zoe.” Ubo bu bwēne u Būmi Bwasyepwa ubu buliko. Nabumo u buyo mu i Bāngèli kūko Ilyēne liyobilemo siku pisakuyako u gehena Gwasyepwa, ilyēne lyātīle abēne bisakupya “kwa bwīlanabwīla kangi bwīla.”

²²⁹ Lilino, ukwēga i lisyu *bwīlanabwīla*, kēta ku i, *aeon*. Ngimba umwe mwākētēsīsyē *muno*, mu i Bāngèli? Balinga aba bapilikemo siku ikyēne kyāyobile, “Kangi abaaeon kangi abaae- . . .”? Balinga basimenye yila i *aeon* ya “fwasi ya kabalilo”? Fiki, nalōli, aligwēsa amenye ukuti *aeon* yo “fwāsi ya kabalilo.”

²³⁰ “Kangi abēne bisakupya ku abaaeon,” iyo ya fwāsi ya kabalilo. “Batāgigwe mwa sūmbi gwa moto, kangi bisakupya kuli baaeoni.” *Abaaeon* kokuti i “fwāsi ya kabalilo.” Abene babagile ukupya ku fyinja mia elifu-elifu mu lufūndo loli, kubumalikisyo, abēne bikufīmbilisīgwa ukwīsa ku bumalikisyo; ukuya bayōnge, palikimo. Muketile, panongwa yakuti kilikyōsa iki kikaya kipelelesye kyo kiniongasigwe ukufuma ku Kipelelesye; kangi ikyēne kyāli nu bwāndilo, popāpo ikyēne kyābagile ukuya nu bumalikisyo.

²³¹ Lōli uswe twe tukwītīka pa Ntwa Yeso Kristi ali na Zoe, “u Būmi bwa Kyala Mwēne” mwa uswe, kangi tuli nu Būmi Bwasyepwa. Bakaya nu bumi bwila kangi bwila, untulwanongwa ali nu bumi bwīlanabwīla kangi bwila, loli uswe tuli nabo u “Bumi Bwasyepwa.”

²³² Nkundwe Cox, pakaya patali mma, ālitugesye mu njila yāngu bo uswe tukāli ukubika i...ukufuma pāpo uswe twāli na mabwe pala, kangi umwēne āpīmbile mmwanya akanini, akaiyolo akakalang'āsa mu libwe, kangi umwēne alinkuti, “Nkundwe Branham, kakūlu bulebule ako?”

²³³ “O,” une ndinkuti, “kubabalangulilo, ugwe ubagile ukuyoba ikyene kyo fyinja maelifu kalongo mbukusi. Uluko lumo lwa a kanini, akaiyolo akīndīngo akamunyānja aka kāli nu bumi ku kabalilo kamo, akanyamana akanini kamunyānja, kābagile ukuti kāli nu būmi kubutali kunyuma mu ngulilo isi sikīndilepo.”

²³⁴ Umwene alinkuti, “Inogona itolo mumo u bumi bwa bandu bupimba ku būmi *bula*.”

²³⁵ Une ndinkuti, “O, lōli, nkundwe, ikindu kila kili nu bumalikisyo, lōli u Būmi ubu uswe tuli nabo mwa Kristi bukaya nabo ubumalikisyo. Uko kubagile ukuya na *babwilanabwila* babili pamo batatu, loli ikyēne kitisakuya nu Bumi Bwasyepwa, panongwa yakuti u Bumi Bwasyepwa bukwiisa ukufuma kwa Kyala kwene.”

²³⁶ Syepwa, “Umwene uyu ikupilika a Masyu Gangu kangi nukummwitika Umwene uyu ālindūmīle Une, ali nu Bumi Bwasyepwa kangi atisakwisamo SIKU ku bulongi siku loli akilenie ukufuma ku bufwe ukubuka ku Bumi.” Mwaketa lelo umwe, umwe mukwega u Bumi Bwasyepwa ukwisila ukuya mwitiki. Unsitakwītika ali nu būmi bwilanabwila. U Gwasyēpwa...u mwītiki ali nu Būmi Bwasyēpwa, kangi bukabagila ukupyūtīgwa panongwa yakuti Ūbwēne bo Bwāsyēpwa.

²³⁷ Lōli u mwītiki, umwēne isakubūkaga...U nsitakwītika isakubūka ukukīndamo nkīsu, umwēne isakuyaga nu sulumanie, isoka; iki umwene ikukolela ukuya na kabalilo akakulumba, “whuupi, ukuya na kabalilo akanywamu.” Bakikulu, ubwālwa, kangi akabalilo akakulumba, umwene ikwinogona umwene ikukindilila. Umwēne isakufwa, umwēne isakubūka kwa sūmbi gwa moto na sufuli uyu ikwāka, kūko ukupya kukukīndilila kwa bwilanabwila kangi bwilanabwila, kangi lumo kuli ifyīnja maelifu-elifu mia yumo u moyo gwāke gubagile ukutamigwa mwa sūmbi gwa moto na sufuli.

²³⁸ Une...Ugwe kuyoba, “Ngimba ikyēne kisakuyaga sufuli umwisibiligwe?” Une ngwītika ikyēne kisakuyaga kaelifu-elifu kōsa kibibipo ukukīnda ikyo. Une ngwitika ugwe ukābagile ukulīngania ikyēne ukwisila mu moto, ukwisila mu mōto umwīsibiligwe. Inongwa yēne ikyēne kikubikīgwa “ukwisila mu moto,” ukuti u moto kyo kīndu iki kikulya ukukinda-fyōsa iki uswe tuli nakyō. Ikyēne kyo naloliloli kikulya kangi kikōnānga kilikyōsa, u moto kukubōmba. Ena, polelo, ikyene kikuyaga

nkati mula, loli ugwe kuyaga nu moyo ugu gwisakufundigwága nu luko lumo . . .

²³⁹ Lilino, umwe mukufimbilisígwa ukukétésya i lisyu *moto*, panongwa yakuti u Mbepo Mwikemo ábômbeligwe “u Mbepo Mwikemo nu moto”; panongwa yakuti u moto gwa Mbepo Mwikemo gukôkya ubutulwanongwa lôsa, muketile, kangi bukuténdéka kipelelesye.

²⁴⁰ Lôli u moto *ugu*, ugwêne gukufumila ku gehena, ugwêne gulinkuyoba i “nyanja ya moto.” Kangi kilikyôsa iki ikyêne kili, ikyêne kyo lufundo nu butolwe. Unnyambala unkabi alinkufyusya amaso gake, ukuya mu gehena, kangi alinkuti, “Ntuma Lazaro na nu twisi utunini pa nyobe syake, ukubika pa milomo gyangu, namanga i indapi isi sikundamia une.” Komma ukwinogona kukayako u gehena ugwakupya, kangi u gehena ugwanaloliloli, aliko. Linga alipo u môhési gwanaloliloli, aliko kula ku gehena gwanaloliloli.

²⁴¹ Lôli, umwe muketile, kilikyôsa iki kiniôngasígwe kili nu bumalikisyo ku kyêne, panongwa yakuti ikyêne kubumalikisyo kyâbagile ukugomokela ku bwifyúsi bula nu bwíkemo bwa Kyala. Kangi Kyala yo Gwasyêpwa; kangi linga uswe tuli nu Bûmi Bwasyêpwa, Kyala ali mwa uswe, kangi uswe tukabagila ukufwamo ukukinda u Kyala abagile ukufwa. Mwaketa lelo umwe.

²⁴² Lilino, ubusímbe naloliloli bukwilíngánia Bwêne, muketile, nukuténdéka ikyêne ukuya kitalusye. Lilino, unko uswe tukète, une nâli ni . . . Une ngamanya kali . . . Ena:

“Fiki fisa—fiki fisa kuyaga ifya bêne?”

²⁴³ Abêne bisakuyaga bãyônge, kikayako nakimo kangi mma ku bêne: u moyo gukubûka, u mbepo ikubûka, u bûmi bukubûka, u mbili gukubûka, aminogono gikubûka, ukukumbukila kukubûka.

²⁴⁴ Kangi gatisakuyaga kangi mma aminogono ga bubîbi, pamo ikyêne siku, siku kyâbonikemo, mu Lwímiko. Uko ko kutalusya, ikyêne kyôsa kikuyaga . . . Ngimba umwe mubagile ukwinogonela, ukuti apa babagile abându ukukilania apa mu kiyabo iki . . . ?

²⁴⁵ Ngimba i Bângéli likâyobíle, “Gópe na minogono ga babibi gisakupyütígwa”? Gaminogono galagala ga ikyêne gisakupyütígwa.

²⁴⁶ Apa isakuyaga u nnyambala pabwa *apa*, uyu yo Kyala Unkulumba Umwíkemo Yula *apa*, kangi tumenye ukuti palapala pânja ukukilania nkibwîna ni myoyo gikupya mu kyêne? Fiki, uko kukâbagile ukuya ku Mwânya. Ga minogono galagala, lulukumbusyo lulalula, kilikyosa iki kiniongasígwe, lililyôsa ilínogono ilibîbi, kilikyôsa kisakupyütígwa, kangi kilikyôsa iki kyo kibîbi mu kyêne. Kangi uswe tutisakuya nakimo lôli

ubwifyúsi, nu *Zoe*, u Būmi bwa Kyala; kwa Syēpwa, kangi kuli ngulilo ukubūka nkyēni, kangi nkyēni, kangi nkyēni, kangi nkyēne, kangi nkyēni; Ikyēne kitisakumalikamo, ukuya Kyasyēpwa!

247 “Abene babukile pa lufundo *ulwabwilanabwila*, loli abikemo baabukile mu Bumi bwa Syepwa.” Umwe mukupilikisya ikyene? Ulufundo *ulwabwilanabwila*, Bumi Bwasyēpwa, ko kukindananki!

248 Lilino, muketile, ikyēne kitikubōmba... Lilino, une mmenye, kwa umwe, bapala bāngu abakeke abanini, une—une ndikusanusya ukugela ukwitwala nimwene ukuya mmanya-fyōsa. Linga une ngubomba ikyo, . . .

249 Lilino, une ndinago amalālúsyo matatu pamo mana amalālúsyo amanunu. Une nisakugapimba agēne pa Ndungu ndubunju, u Ntwa itikisyeye.

250 Lilino, kēta. Muketile, amalālúsyo aga gikusyūka. Une ne ndumbilili ugwayiolo. Une—une—une ndinafyo ifyinja malongo-mabili-na-fihano-na-kimo mbutumigwa. Kangi une—une ngupalisya fiyo panongwa ya iki, ukuti une mbagile ukuyoba iki, ubwangu . . . Une ngagelamo siki ukugele ukutwala kalikōsa mbūmi bwāngu kisita tāsi ikyēne ukuya kisetuligwe. Kangi une ndi gwakupalisya fiyo ukuti u Gwandumi gwa Ntwa . . . Iki une ngāli nabo ubumanyili, kisita bubagile. Kangi u Gwāndúmi uyu alinkusuluka pāsi, kangi āli butuli bwāngu ukufuma kwa Kyala. Kangi Umwēne akambulamo siku une ikīndu kimokyene lōli iki naloliloli kyasomekene ukufuma Bwāndilo mpaka Busetuli na kila, mbwingi-fiyo mpaka . . . Une ndinkusimba pasi mbibimbibi itolo akabalilo kako Umwene ayobege “Kangi ugwe—kangi ugwe kwisa kwega ikikūngilwa kya bubumbulusyo Bwakyala.” Kangi une ndinkukibika ikyene pasi itolo mumo Umwene ayobile ikyene.

251 Kangi kifuki ifyinja fitatu pankyeni pāke, u ntēdesi alinkukōlela ulutegelelo lwāngu—lwāngu ku kyēne, alinkuti, “Nkundwe Branham, ngimba ugwe ukētēsīsyē kila? Ikyo kyo kipelesye fiyo mpaka Umwene ākubulile ugwe ‘a kakūngilwa.’”

252 Muketile, akayobilemo siku “i kikūngilwa.” Kangi kilikyosa—kilikyosa mu li Bangeli . . . ikikūngilwa kilikyosa kyo “i kikūngilwa” loli ububumbulusyo Bwakyala, kangi ikyene kyo “a kakūngilwa.” Ikyene kyo “kikungilwa fya bubumbulusyo.” Ugwe ubagile ukuya nu luko losa ulwa fyabupi, kubutali. Loli, kilikyosa ikingi yo “i kikūngilwa”: “i” kikūngilwa kya busololi, “i” kikūngilwa kya *iki*. Loli ububumbulusyo Bwakyala buli mu bwīngi: “fikungilwa.” Kangi une ngaketisyemo siku ikyo, ukuti u Mbepo Mwikemo yo mpelesye fiyo. O, yisayigwege u Ntwa!

253 Ngimba umwe mukupilikisya ukuti u Mbepo Mwikemo yulayula uyu āsīmbele i Bāngéli lila, ukwisila mu bamia ba

banyāmbala, bamia ba fyīnja ukupāgulàna . . .kangi komma yumo mwa bēne āpāgwikeko yumo ukufuma ku yūngi, aligwēsa gwa bēne āli mmalīsyē; kangi yumo akāpilikēmō nasiku isya uyūngi yula.

²⁵⁴ Kangi Pauli ābūkīlē pāsī, kangi āli pāsī mu Arabia, kangi akayātilamo siku Yerusalemu ku fyīnja kalongo na fina, lōli āli pāsī mu Yerusalemu kangi pāsī. . . ābūkīlē ukufuma. . . nasiku ukubūka ku Yerusalemu. Lōli pāsī mu Arabia, kangi ukwanda ukulumbilila, nasiku nukumbona Peteri na bōsa ba abēne ku fyīnja kalongo na fina. Kangi akabalilo kako abene bikwisa palikimo, abene bālumbililāga ikindu kilakila: ulosyo lwa mmisi mu Ngamu ya Yeso Kristi, kangi ububumbulusyo Bwakyala, na maka ga Kyalā.

O!

Une nhobwike fiyo ukuti une mbagile ukuyoba
une ndi yumo gwa bene.

Yumo mwa bēne, une ndi yumo mwa bēne,
Une nhobwike fiyo ukuti une mbagile ukuyoba
une ndi yumo gwa bene; (Aleluya!)

Yumo mwa bēne, une ndi yumo mwa bēne,
Itolo nhobwike fiyo ukuti une mbagile
ukuyoba une ndi yumo mwa bene.

Balipo abandu kifuki kulikosa,
Bābo indumbula syābo sili pa ndapi,
Nu Moto ugu ugu gwāgwīlē pa Pentekosti,
Ugu gwāsukile nukutēndeka basukigwe;
O, Ikyene kikupya lilino mu ndumbula yangu,
O, lwīmiko ku Ngamu Yāke!

Une nhobwike fiyo ukuti une mbagile ukuyoba
une ndi yumo gwa bene.

Abēne bābūngēne nkyūmba kyapamwanya,
Bosa bikwiputa mu Ngamu Yake,
Abene balyosigwe nu Mbepo Mwikemo,
Kangi amaka kububōmbelo galinkwisa;
Lilino iki Umwene ābombile ku bene ilisiku
lila

Umwēne isakubōmbēla kuli ugwe kilakila,
Une nhobwike fiyo ukuti une mbagile ukuyoba
une ndi yumo gwa bene.

Une ndi yumo mwa bēne, une ndi yumo gwa
bēne,

Une nhobwike fiyo ukuti une mbagile ukuyoba
une ndi yumo gwa bene; (Aleluya!)

Yumo mwa bēne, yumo mwa bēne,
Une nhobwike fiyo ukuti une mbagile ukuyoba
une ndi yumo gwa bene.

²⁵⁵ Pilikisya, une ndinako aka ndumi kanini kwa umwe:

Isaga, nkundwe gwangu, londesya ulusayo ulu
 Ulo lwisa kusukaga indumbula yako ukufuma
 ku butulwanongwa,
 Ulo lwisakwāndaga amabangala galusekelo
 ukukuba
 Kangi lwisakukyūnga u moyo gwāko pa lulapi;
 O, ikylene kikupya lilino mu ndumbula yangu,
 O, lwīmiko ku Ngamu Yāke,
 Une nhobwike fiyo ukuti une mbagile ukuyoba
 une ndi yumo gwa bene.

256 Ngimba umwe mukahoboka umwe muli yumo mwa bēne?
 Ngimba ikyēne kyo fiki? Ikyēne yo Mbepo uyu ikusetula. Ubwene
 bo busetuli bwa Kyala, “Pa lyalabwe ili.” Une ndikupasya linga
 u bishopu-nkulumba. . .

257 Umputi gwa Kikatolika itugesye, pakaya patali mma, mu
 nyumba yangu. Kangi umwene alinkuti, “Tata. Branham, une
 ngwisa ukukulālusya ugwe ililalusyo.”

Une ndinkuti, “Umma ndaga, nkulumba.”

258 Alinkuti, “Une ndi nu kalata gwa bishopu, kwa ugwe.”

Une ndinkuti, “Umma ndaga, nkulumba.”

259 Umwēne alinkuyoba, “Ubuyobelo ubu ugwe kutēdeka,
 ngimba ugwe ubagile ukukolelela ikiboko kyāko nukulapa
 nindumbula-yōsa ugwe kwisa kuyoba u bwanalōli?”

260 Une ndinkuti, “Une ndisakubomba.” Une ndinkuti, “Ili
 Bangeli lyāyobile, ‘Ukulapa mma napanandi, ukwisila ku
 mwānya pamo ukwisila pāsi (kabuno ikyēne kyo kyakukanyapo
 Kyāke). Unko u ena gwāko ayege umma kangi ena.’ Linga u
 bishopu ikulonda ukupilika iki une ngufimbilisigwa ukuyoba,
 umwene isakwegaga i lisyu lyangu kuli iliyene. Linga umwene
 atikubomba, une ndikulapa mma.”

261 Umpūti uyu unnini pamwanya apa ku kipanga kya Sacred
 Heart, umwēne alinkuti, “Ngimba ugwe gwālyōsisye Pauline
 Frazier pa lisiku *lyākuti-na-lyākuti*?”

262 Une ndinkuti, “Une mbobile, nkulumba, kula mu Kisoko
 kya Ohio.”

263 Alinkuti, “Ngimba ugwe gwalimmōsisye umwēne bulebule?”

264 Une ndinkuti, “Une nālimmosisye umwene ukwisila mu
 kuyubika umwene pa misi mu Ngamu ya Ntwa Yeso Kristi.”

265 Umwene alinkusimba ikylene pāsi. Alinkuti, “Umwe
 mumenye, i kipanga kya Katolika kyālisibīle ukōsya bo lula.”

Une ndinkuti, “Ndili?”

Umwene alinkuti, “Mu ngulilo ya kubwandilo.”

Une ndinkuti, “Yo ngulilo yakwāndana nki?”

Umwene alinkuti, “Ena, ku bwandilo.”

Une ndinkuti, “Ngimba bwandilo buki?”

Umwene alinkuti, “Mwi Bangeli.”

Une ndinkuti, “Ngimba ugwe kusanusya u bwāndi- . . . mu—mu bafūndígwa?”

Umwene alinkuti, “Naloliloli.”

Une ndinkuti, “Ngimba umwe mukukōléla aba Katolika, pamo, i—i . . . ? Umwe mukuyoba abafūndígwa bāli Bakatolika?”

Umwene alinkuti, “Naloliloli, abene bāli.”

Une ndinkuti, “Une ndinkwinogona ikipanga kya Katolika kikaasanusyaga?”

Umwene alinkuti, “Ikyene kitikubomba.”

266 Une ndinkuti, “Polelo nongwa ya fiki Peteri āyobíle, ‘Pinduka, kangi yaga bōsígwe mu Ngamu ya Yeso Kristi’? Kangi umwe mukuyoba ikyo kyo . . . ukuti umwene āli yo pāpa?”

267 “Ena.”

268 “Polelo nongwa ya fiki ugwe kōsya mu ngamu ya ‘Tāta, Mwanundumiana na Mbepo Mwikemo’? Kangi umwēne alinkuyubika, kangi umwe mukunyāfila. Lilino ngimba fiki fyabonike?”

269 Umwene alinkuti, “Loli, umwe muketile,” alinkuti, “i kipanga kya Katolika kili na maka ukubōmba kalikosa abēne bikulōnda ukubōmbela.” Haa.

270 Une ndinkuti, “Kangi ugwe ubakōlile abafundigwa ba Katolika?”

271 Umwene alinkuti, “Ena.”

272 Une ndinkuti, “Nkulumba, une ndinagwe Josephus, une ndinagwe *Būku gwa Foxe gwa Bafwiila*, Une ndinagwe ugwa Pember *Ingulilo Isyakwāndana*, Une ndinagwe u *Bababeloni Babili* gwa Hislop, isyasyambukulu isyaiyolo ukukīnda-syōsa isi siliko nkisu, nāngisya une nkati mula kūko i kipanga kya Katolika kyāsungulígwemo siku pamo ukwisa mu kipanganio . . . ifyinja bamia ntāndātu ukufuma pa bufwe bwa ntumigwa gwabumalikisyo.”

“O,” umwene alinkuti, “uswe tukwitika iki ikipanga kikuyoba.”

Une ndinkuti, “Une ngwitika iki i Bangeli likuyoba.” Muketile?

“Fiki,” umwene alinkuti, “Kyala ali mu kipanga Kyake.”

273 Une ndinkuti, “Kyala ali mu Lisyu Lyake.” Kangi une ndinkuti, “Linga . . .” Umwene alinkuti . . . Une ndinkuti, “Ili Bangeli litikuyoba isya Kyala nkipanga Kyake, loli ili Bangeli likuyoba Kyala ali mu Lisyu Lyake. ‘Ku bwandilo lyalipo i Lisyu, kangi i Lisyu lyāli na Kyala, kangi i Lisyu lyāli Kyala;

nukwitugasya pakati pitu.” Uko ko kotalusya. Une ndinkuti, “Kyala ali mu Lisyu Lyake.”

274 Umwene alinkubuka panja nukumbula ikyo. Umwene alinkuti, “Ena, uswe tukabagila ukukanikana,” alinkuti, “panongwa yakuti ugwe kwitika mu li Bangeli, une ngwitika nkipanga.”

275 Une ndinkuti, “Une ngwitika ukuti i Bāngéli lyo Lisyu lya Kyala lipakígwe kangi kakayapo nakamo akākukanikana mu Lyēne. Kangi Ilyene lyo Lisyu lya Kyala, imbatikano Syāke Isyāsyēpwa kuli i ngulilo syōsa isi sikwisa. Umwene alinkuti, ‘Kumwanya na pasi fisakumalikaga loli i Lisyu Lyangu litisakumalikamo siku.’ Uko ko kotalusya. Une ngwitika i Lisyu.”

276 Umwene ābukile panja kwa Nka. Frazier. Umwēne alinkuti, “Nka. Frazier, ngimba ugwe kwisakusaina pa kakalatasi apa ukwitikisya ukuti undindwana gwāko abagile ukuya mbakasya gwa kipānga kya Katolika?”

277 Umwene alinkuti, “Une kinunupo nende nagwe ku lipumba.”

278 Alinkuti, “Isoni pa ugwe.” Alinkuti, “Ugwe kufimbilisigwa ukuya gwakupalisya u ndindwana yula ikwisa ukufuma ku butoyofu bula, ukwīngila mu kipanga kya Katolika.”

279 Alinkuti, “Bule linga ugwe undindwana ikwisa ku kipanga kyangu, angali ugwe kuyobaga fiki isya ikylene?”

280 “O,” umwene alinkuti, “ikyo kyo kikīndéne.”

281 Alinkuti, “Umma, ikylene kikaya mma.” Umwene āmenye umwene āfumile pakuya pa buyobumo akabalilo kāko umwene āsōkilépo pa nkikulu unnini yula panja pala. Umwēne āmēnye umwēne āfumileko kubuyobumo. Umwēne alinkuti, “Lilino, ikifigo kilakila kyo kīgwiki kīkyo ugwe gwīsilemo nkati kukyēne.”

282 Muketile, iyo yo njila. Komma ukubopeligwa pamwanya, ugwe utikufimbilisigwa ukubopeligwa pamwanya. Linga Kyala ali kuli ugwe, ywani abagile ukuya pakulwana na ugwe? Kotalusya! Ulutamio lwa ikyēne mwīsyūgu, ugwe uli ni kifupa-kya-bwīgāne mbuyo bwa kifupa-kya-panyuma. Imila Kyala nubutalusye!

283 U Mbepo Mwikemo yulayula uyu āsulwike pa batumigwa bala kangi ukugomokela mu ngulilo, akāli mu Kipanga Kyāke umwīsyūgu, bala bābo Kyala ālisetwīle Mwēne kubēne. “Komma umwēne uyu īganīle, pamo umwēne uyu ikubopa, lōli Kyala uyu ikunāngisya ikisa.” Umwene yo Kyala, mu lusalo Lwake, ikutwala abandu nukwigula amaso gabo. Ugwe ukabagilémo siku ukukibona Ikyene, ugwe uli mfwamaso, kangi ukabagilémo siku ukukēta pene pāpo Kyala ikwigula ukupilikisya kwāko. Ili Bangeli liyobile ukuti ugwe uli mfwamaso, kangi ugwe

ukabagila ukuketa. Kukayapo ukulondigwa kwa ugwe ukugela. Na bōsa bumanyili, ubwasukulu ugwe gwābagile ukwēga, ugwe itolo kingikingi kuya mfwamasopo.

²⁸⁴ Lilino, umwe Kipanga kya Kristi apa, umwe “mukuyoba kŭko i Bāngéli likuyoba, kangi kimyemye kŭko ilyēne lili kimyemye,” bule isya fimo fya Iki? Umwe uli naloliloli bakimyemye pa Ikyo. Kotalusya.

²⁸⁵ Muketile, ikyene kikwegela u Bwanaloli ubusetuligwa mwambepo. Polelo Kyala ikusuluka pāsi nukwisetula Mwene nukusisimikisya Ikyene ukuya Bwanaloli. Ameni! Ugwe unganile Umwene? Momumo ngubōmbela nanīne. Ameni.

²⁸⁶ Umma ndaga, mwesa umwe baMethodisti mukulonda ukuponania na baBaptisti lilino? Umwe baPresibeteri?

²⁸⁷ “Lilino,” ugwe kuyoba, “Nkundwe Branham, ngimba ugwe kusōsyapo-pabulilani a baBaptisti na baPresbeteri aba batikōs- . . . ?”

²⁸⁸ Umma, nkulumba, une ndikubōmba mma. Une ngubēga abēne bakundwe bāngu. Naloliloli! Une ndikupāsyā linga ugwe ukōsīgwa na panandi, linga ugwe gwālyōsīgwe mu ngamu ya “u Bulenge bwa Sharon, i Ligála Iya Kikoga, kangi i Ndondwa Ya Ndubunju,” ikyo āngali kikaya. . . ikyo kisakuyaga itolo kinunu bo “Tāta, Mwanundumiana, Mbepo Mwikemo.” Itolo amapalo matatu. Umwēne āli yo Bulenge bwa Sharon. Bule Umwēne? I Ligála Iya Kikoga, i Ndondwa Ya Ndubunju, fyosa ifyo. Naloli, Umwēne āli. Ikindu kimokyene itolo pamo ikingi. Loli apa po kilipo iki ikyene kili: i Lisimbo ilitalusye lili mu Ngamu ya Yeso Kristi. Linga ugwe kulonda injila Iyamasimbo, iyo yo katikati. Iyo yo njila indalusye.

²⁸⁹ Lilino, linga umwe mōsīgwe mu ngamu ya “Tāta, Mwanundumiana, kangi Mbepo Mwikemo,” ngwipilika ngati ikyo kyo kili kanunu, ameni. Linga ulwēne lo lwāmulo ulununu kwa Kyala ku mabyebye gapabwelu kwa Kyala, ameni. Kindililāga mulamula nkyeni, muketile.

²⁹⁰ Lōli mŭmo une ngwinogonela, mŭmo ikiyabo kyāngu kiyilile, linga ugwe gwabagile ukundalusya une, nukuti, “Nkundwe Branham, ngimba une ngosigwaga ukwandisya?” Une mbagile ukuyoba, “Ēna,” ku kiyabo kyangu.

²⁹¹ Unkikulu unnini alinkwisa apa ilisiku limo, alinkuti, “Untwa angolile une ukuya ndumbilili.” Une ndikwītika ikyo, komma ukukīndapo mŭmo une nītikilaga ukuti—ukuti umwēne ābagile ukunyēla ukukilania u mwēsi. Kangi umwēne . . .

²⁹² Une ndinkuti, “Ena, ikyo kyo kinunu fiyo, kalumbu.” Une ndinkuti, “Ngimba ugwe mbwegi?”

“Ena.”

“Uli na bāna babili?”

“Ena.”

Une ndinkuti, “Ngimba kyo fiki...? Ngimba undumego apokígwe?”

“Umma.”

Une ndinkuti, “Ngimba ugwe kubombaga fiki nu mwene?”

“Nguyaga pakundeka umwēne pa kāya.”

²⁹³ Une ndinkuti, “Iyo yo fūnya unnunu ukukinda-bōsa u mōhési ālinagwèmo siku. Ugwe gwe nkīkúlu ummogi ukwanda itolo, kangi ugwe kunyātuka panja apa mu nkibanja, ugwe kwisakuyaga fūnya gwābwila kangi kyākubendekela kya mōhési. Kangi undumego, ku kāya, unnyambala unkeke, kangi ugwe kundeka umwene na bāna babili aba; umwene ikwandaga ukusyungutila nu nkikulu uyungi, kangi abanike aba bikuyaga na bāba uyungi yumo mwa masiku aga.” Une ndinkuti, “Ubuyo bwakubwandilo, linga Kyala ākolelile unkikulu, Umwene alinkulwana ni Lisyu Lyake.” Une ndinkuti, “Lilino, linga ugwe kulonda, ikyo kyo kyosa kitalusye.” Une ndinkuti, “Lilino, ukukētēla-ngāni, ugwe kuyoba u Ntwa ākupéle ugwe ukukētēla-ngāni. Ngimba ugwe kulonda ukubuka panja, pakigemo, nu kugela ikylene?”

²⁹⁴ Umwene alinkuti, “Ena.” Kangi ugwe kukéta iki kyāboníke.

²⁹⁵ Umwe muketile, ikyēne kyo bwīnyenyemusye. Ikyēne kibagile ukwisa ku Lisyu. Linga ikyēne kikaya mu Lisyu, polelo ikyēne kikaya kitalusye. Une ndikupasya ifi ifyakwipilika fyako fili, ifyene fikaya fitalusye. Ameni! Ikyo kikupilikigwa kinunu. Ameni!

²⁹⁶ Umma ndaga:

Uswe twisakwenda mu Lumuli, u Lumuli
ulumogi,

Isa kūko indonyelo sya ndūngwa sya kisa syo
nyēlu;

Mulika mōsa ukusyūngutila uswe pamusi na
pakilo,

Yeso, u Lumuli lwa kisu.

Mwesa umwe bīkèmo ba Lumuli fumusya,

Yeso, u Lumuli lwa kisu;

Polelo amabangala ga Kumwanya
gisakukubaga,

Yeso, u Lumuli lwa kisu.

Uswe twisakwenda mu lumuli, u lumuli
ulumogi,

Isa kūko indonye sya ndūngwa . . .

Mulika mōsa ukusyūngutila uswe pamusi na
pakilo,

Yeso, u Lumuli lwa . . .

297 Lilino une ngulonda aligwesa ukusanuka ukusyungutila nukuponia ifiboko, injila ina, na aligwesa lilino, akabalilo kako uswe tukwimba iki kangi:

Uswe twisakwenda mu Lumuli, u Lumuli
ulumogi, (Ameni!)
Isa kūko indonyelo sya ndūngwa sya kisa syo
nyēlu;
Mulika mōsa ukusyūngutila uswe pamusi na
pakilo,
Yeso, u Lumuli lwa . . .

298 Ngimba ukwese mubaganile aba Methodististi? Yoba, “Ameni.” [Ikilundilo kikyoyoba, “Ameni.”—Nsimbi] Aba Baptististi? Aba Presbeteri? U nKatolika? U . . . o, ngimba umwe mukubagana abēne bōsa? Yoba, “Ameni.” [“Ameni.”]

Uswe twisakwenda mu Lumuli, bumogi . . .

Ukuponania amaboko, bo uswe tukubūka.

O, isa kūko indonyelo sya ndūngwa sya kisa syo
nyēlu;
Mulika mōsa ukusyūngutila uswe pamusi na
pakilo,
Yeso, u Lumuli lwa . . .

299 Bo uswe tukāli ukwimba ulwimba lwītu ulwakusātisya . . . Lilino, ikyēne kyo kyakubagila ukuti une nguyaga apa kāngi Pandungu. Lilino, ukufuma apo une ndisakuya ngako kangi mma mpaka ukufuma pa Krismas. Muketile, panongwa yakuti une ngubūka ku Michigan, ukufuma ku Michigan ukubuka ku Colorado, ukufuma ku Colorado ukukilania ku Idaho, ukufuma ku Idaho ukukilania mu California, kangi uswe twisakugomokelaga. Kāngi ikyēne kyākubagila (une ngulōnda umwe ukunyīputila une) une nisakuyaga mu Waterloo, Iowa, ukwānda pa Januari ilya malongo-mabili-na-mana mpaka Februari ilya kibili. Muketile, mula mbwilwilo ubunywāmu kula, une itolo ndinabo ubukōlelīgwe akabalilo aka kakīndilepo, kangi une ndinako lilino mpaka Pandungu ukwīpūta. Muketile, ku Waterloo, Iowa, iki kyo kifuki lilino.

300 Lōli lilino, kumbukilāga, pilikisya ku bufumusye bwa nkundwe pa sala ya buhano-na-buna, ulubunju lwa Mpyāgīlo. Uswe twisakunkōlēla umwēne nukundeka umwēne amanye. Kangi ikyo kisakuyaga ukukilania WLRP, i abīmbi-bana ba Neville pa sala ya buhano-na-buna, ulubūnja bwa Mpyāgīlo. Uswe twisa . . . Linga une—une ndikufikako ku kwēga agēne, Nkundwe Neville isakumalisya amalālūsyo. Ngimba ugwe, Nkundwe Neville, ku lubunju lwa Pandungu? [Nkundwe Neville ikuseka kangi ikuyoba, “Ululagilo lunywāmu!”—Nsimbi] Ena, kēta, linga ugwe kufika mu lutamio, une ngubopelaga na ugwe. Umwene isakubonaga. Umma ndaga.

301 Umma ndaga:

Ega i Ngamu ya Yesu na ugwe
 Mwana wa busulumanie ni soka;
 Iyene ubuhofu nu lupembusye lisakukupaga,
 O, ega Iyene kulikosa ugwe kubuka.

Ngamu Imbala, O yo nyafunki!
 Lusubilo lwa kisu kangi buhofu bwa
 Kumwanya;
 Ngamu Imbala, (Ngamu Imbala!) O yo
 nyafunki! (Yo nyafunki!)
 Lusubilo lwa kisu kangi buhofu bwa
 Kumwanya.

³⁰² Lilino, linga umwe mukulōnda ukumanya u m'Baptisti uyu ikwītika mu kulalata, ulo lo lukoko lwa kulalata une ngwītikamo. U māma unkwangale yula itolo itugesye pala, kangi u Mbepo alinkwisa pa mwene. Umwene alinkwanda ukulalata, umwēne akabagile ukukikola ikyēne, umwēne alinkwenda ukugomokela nukufugatila umwanake undindwana. Iyo yo njila iyi une ngwīkyela ukuketa ikyene. Ameni. Ikyo kyo kinunu fiyo, ukwipilika kwanaloli-kwa-ndumbula, kwa kabōmbelo-kaiyolo. O, mwe, u gwaiyolo—u gwaiyolo, unkyāno, untone umwīkēmo, itēndekisye ukubūka ku kāya mu Lwīmīko. Itolo ikugulila ulubilikilo, umwe muketile, itolo ukuya na kabalilo akanunu.

Umma ndaga, Nkundwe Neville lilino, kilikyosa iki umwene ikulōnda ukubomba.

57-0925 Malälüsyö Na Mämùlo Bahiburi Kiyabo I
Kitembe Kya Branham
Jeffersonville, Indiana U.S.A.

KYANGONDE

©2024 VGR, ALL RIGHTS RESERVED

VOICE OF GOD RECORDINGS
P.O. Box 950, JEFFERSONVILLE, INDIANA 47131 U.S.A.
www.branham.org

Ukusasania isya kwegwelelakwegelela

Ukusoka isya kwegwelelakwegelela. Ubwabuke bosa bukanisigwe. Ilibuku ili libagile ukubindikisigwa mfikalatasi pa kompyuta ya kunyumba ukuti ufibombelege imbombo yuyugwe pamo ukubayabilako abangi, kisita kuhombigwa, fiyege fyombo fyakubombela imbombo pakusasania Inongwa inunu isya Yeso Kristi. Ilibuku ili likabagila ukuulisigwa, pamo ukubindigwa ukuti gayege mingimingi, pamo ukusanusigwa pa webusaiti, pamo ukubikigwa mmakina agakusungasunga, pamo ukusanusigwa mu ndimi isingi, pamo ukulibombela imbombo iyakusyagilamo ihela kisita kwitikisigwa mwakalata unsimbigwe ugwa Voice Of God Recordings®.

Linga kulonda upilike inyingi pamo ifyombo ifingi ifi filipo ulisimbilaga ku:

VOICE OF GOD RECORDINGS

P.O. Box 950, JEFFERSONVILLE, INDIANA 47131 U.S.A.

www.branham.org